

(Nukelta i 8-ta psl.)

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis

Metinė prenumerata \$19, pusmetinė — \$10. Remėjo prenumerata \$25
Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$19.00 per year, \$10.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

RELIGINIAME GYVENIME

Dvasiniam gyvenimui gresia pavojus, kai pažeidžiamos žmogaus teisės ir religijai ir sąžinės laisvė. Tai pareiškė Jonas-Paulius II savo vasaros rezidencijoje susirinkusiems tikintiesiems, atsiliepdamas į sovietų žinių agentūros "Tass" komentarus, kritikuojančius jo kalbas, pasakytas šią vasarą Liurde. Ten jis buvo skatinęs žmones melstis už tuos, kurie kenčia savo žmogiškojo orumo pažeidimus ir neša savąją mintį bei veiklą varžančius rėžėjus. Šia proga Castelgandolfo jis susirinkusiems maldininkams nurodė: kaip būtina ginti žmogaus gyvybę nuo karo pavojaus, taip reikia ginti ir dvasinę žmogaus gyvybę nuo nuodėmės ir stokos pagarbos jo teisėms religijos bei sąžinės srityje. Jis skatino visus melstis, kad šios žmogaus teisės bei laisvės būtų gerbiamos ir ginamos be išimties visame pasaulyje.

Lankydamasis Austrijoje, Jonas-Paulius II pasisakė už žmogaus teises ir skatino valstybes įgyvendinti teisingesnę tarptautinę tvarką, nurodymas, kad K. Bendrijos rūpestis šioje srityje remiasi Evangelija, o ne politiniais kurios nors grupės interesais. Pirmoje kalboje, kurią pasakė Vienos Didvyrių aikštėje, Šv. Tėvas sveikino Austriją ir jos kaimynes septynias valstybes, pabrėždamas Europos vienybę, kuri kyla iš krikščioniškųjų šaknų ir remiasi visai Europai šventomis kultūrinėmis žmoniškumo vertybėmis. Sekančią dieną Mišiu metu, kuriose dalyvavo apie ketvirtis milijono tikinčiųjų, popiežius pareiškė, kad technologinė pažanga žmogui nepavyko apsieiti be Dievo. Jis skatino bendras šeimų maldas ir priminė katalikams K. Bendrijos kvietimą dalyvauti kiekvieną sekmadienį Šv. Mišiose. Savo sustikime su Austrijos valstybės vadais Šv. Tėvas nurodė, kad K. Bendrijos užduotis esanti religinė ir dvasinė, o ne politinė. Jis taip pat pabrėžė, kad K. Bendrija gerbia valstybės autoritetą ir nesikiša į jos politinius reikalus. Savo sustikime su mokslininkais ir menininkais popiežius skatino tuos, kurie vykdo technologinę pažangą, neužmiršti ir lygiagrečiai vykdytinus moralinės pažangos. Esą ne mokslo ir technologijos pažanga esanti žalinga pasauliui, bet jos atsiejimas nuo moralinių vertybių. Popiežius baigė savo keturias dienas trukusią viešnagę Austrijoje aplankydamas žymiausią to krašto Marijos šventovę — Mariazell. Ten jis meldėsi prie Vengrijos kardinolo Jozsef Mindszenty karsto, simbolizuojančio visus komunizmo priešpauose vargstančius ir kovojančius tikinčiuosius.

Prieš abortus pasisakanti Arijos valstybinės konstitucijos pataisa buvo gyventojų priimta didele 65% balsų persvara. Priimtoji pataisa sako: "Valstybė pripažįsta negimulio teisę į gy-

venimą kaip lygtį savo motinos teisei ir savo įstatymais negimuliam garantuoja apsaugą bei, reikalauja esant, tos teisės į apsaugą gynimą". Tai pirmasis kraštas taip aiškiai pasisakęs už negimulio žmogaus teises.

Anglijos ir Valijos vyskupai nutarė prašyti Šv. Sostą, kad jiems leistų katalikų kunigais šventinti iš kitų religijų į katalikus perėjusius vedusius dvasininkus. Pirmas toks atvejis mūsų laikais buvo 1951 m., kai Pijus XII leido iš liuteronų tikėjimo perėjusį vedusį dvasininką Rudolf Goethe šventinti kunigu Vokietijoje. Paskutiniuoju metu JAV-se jau eilę episkopų vedusių dvasininkų tapusių katalikais yra įšventinta kunigais.

Vadovautis tik savąja sąžine neužtenka, pareiškė Jonas-Paulius II 35,000 tikinčiųjų miniai Šv. Petro aikštėje audiencijos metu. Pirmiausia reikia rūpintis, kad sąžinė būtų tinkamai paruošta bei gautų reikalingas žinias moraliniam sprendimui. Kiekvieno pareiga taip paruošti savo sąžinę, kad ji įjėsotų Dievo apreiškstų tiesių ir elgtųsi pagal Jo įstatymus. K. Bendrija mums teikia pagalbą tokiame sąžinės paruošime. K. Bendrijos pareiga esanti skelbti tiesą, kuri yra pats Kristus, ir pabrėžti tuos moralines plotmes principus, kurie kyla iš mūsų prigimties.

Kard. Terence Cooke, 62 m. amžiaus Nijorko arkivyskupas, serga nepagydoma kraujo vėžio liga. Romoje, jo titulinėje Šv. Jono ir Pauliaus šventovėje, šiomis dienomis už jį Mišias laikė jo draugas kard. William Baum, dalyvaujant Vatikano diplomatinio korpuso nariams ir iš JAV atvykusiems turistams. Mišias su kardinolu koncelebravo per 90 JAV vyskupų, kurie tuo metu lankėsi Romoje.

Arkiv. Karolis Salatka po savo apsilankymo Vidurio Amerikoje pareiškė, jog Gvatemaloje vykdomas plataus masto smurtas prieš nekaltus žmones. Daugiausia nukentė indėnai. Smurto vykdytojai esą krašto kariuomenė ir prieš ją kovojantieji sukiliėliai. Jo manymu, kaltesnė esanti kariuomenė. Nekaltieji gyventojai atsiduria padėtyje be išeities: jeigu jie netampa sukiliėlių aukomis, tai, kaip išvengusius sukiliėlių smurto, juos baudžia krašto kariuomenė. Arkiv. K. Salatka, kuris vadovavo JAV vyskupų delegacijai, tiriančiai Vidurio Amerikos padėtį, yra Oklahomos arkivyskupas. Jo arkivyskupija Gvatemaloje turi savo misiją, ir vienas iš tos misijos kunigų 1981 m. buvo nužudytas. Arkiv. K. Salatkos vadovaujamoje delegacijoje dalyvavo: vysk. Raymond Lucker iš New Ulm, Minn., vysk. Ricardo Ramirez iš Las Cruces, N.M., ir vysk. Richard Ham iš St. Paul-Minneapolis. Vyskupai Gvatemaloje lankėsi dar prieš prez. Efrain Rios Montt nuvertimą.

Kun. J. Stš.

Valstybių nebėra, bet kaimynai tebegyvena

Skandinavų rašytojo pastabos apie Baltijos kraštus Danijos spaudoje

M. BRAKAS

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Pasimatymas su baptistais

Autorius buvo gavęs kelis adresus latvių, su kuriais pasimatyti jam buvo patarta. Bet kodėl kaip tik su jais, jis nežinojo. Susitaręs telefonu su vienu iš jų, jis nuvyksta į jam nežinomo latvio būstinę. Užlipęs laiptais — per purvą ir griuvėsius, užsilikusius nuo seniai pradėto, bet nebaigto suardyti mūro — pasiekia adresuotus, vyrą ir moterį kokių 50 metų amžiaus. Jų butas tik dviejų kambarių, kuriuos dalinasi su kita pora. Butas veikiau panašus į skurdžią landynę siauriame, tamsiame ir dvokiančiame koridoriuje, kur gyvena dar kitos penkių darbininkų šeimos. Koridoriaus gale vienas šalto vandentiekio ragelis ir dvi išelnamosios vietos visiems nuomininkams.

Svečias žinojo, kad šeiminiškai turi problemų su įstaigomis, bet kodėl, galėjo tik spėlioti (socialdemokratai?). Tik pasikalbėjęs su jais apie 15 minučių, paaiškėjo, kad jie baptistai ir kad tatai jų konflikto su įstaigomis priežastis. Dėlto vyras, buvęs akademikas-mokytojas, jau prieš 6 metus buvo netekęs savo darbo ir dabar pragyvena iš sniego nuo gatvių valymo (Ryga tuo metu vargino pūgos) ir sienų dažymo, o žmona dirba liginėje.

Per porą valandų trukusį pasikalbėjimą jiedu autoriumi atskleidė didelį savo nuosirdumą ir gilų religingumą bei tuos vargus, kuriuos jiems tenka dėlto vargti: nuolatinį persekiojimą; dažnas namų kratas ir apklausinėjimas (dar dieną anksčiau žmona buvo policijos tardoma net tris valandas), nepertraukiamą jų pokalbių klausymą bu to sienose įmūrytais klausytuvais.

Politika juodu nesidomi. Jų rūpestis — tik krikščionybė, už kurią juodu pasiryžę kęsti betkokią vargą. Žmona svečiui aiškina: "Krikščionimis mes nenorime būti tik vadinaimi ir savo religingumą rodyti vien tik tyliai besėdėdami šventovėje. Savo tikėjimą mes norime skelbti ir kitiems, apie krikščionybę kalbėti ir su kitais". (Ji visada norėjusi būti misijoniere, bet niekad neturėjusi progos pamatyti užsienio).

Ir aiškiai pakeltu balsu ji priduria: "Kaikurie savo tikėjimą nutyli, bet mes nenorime tylėti". Svečias iš pradžių nesuprato, kodėl ji šitaip prabilo. Tik vėliau ji pasisakė, kad ji tai sąmoningai darė, "kad jos balsas būtų aiškiai girdimas mikrofonuose".

Vienai parai praėjus nuo šio jausmingo pasimatymo (visi trys jį baigė malda — šeiminiškai latviškai, svečias švediška), autoriui viesubute telefonu visai korektiškai paskambina vyriškis — "saugumo policija" ir pareiškia, kad jo kontaktas su anais baptistais esąs "registruotas ir nepageidaujamas". Svečias, žinoma, galįs pasiegti kaip jam patinka, tačiau saugumo policija jam rimtai patariauti anų kontaktų vengti.

Šį savo sovietinių saugumo įstaigų jautrumui būdingą patyrimą autorius baigia alegoriniu samprotavimu: "Lyg koks smėlio grūdelis dykumoje šie žmonės tėra negausūs ir nereikšmingi, kad juos persekioti atrodytų visiškai beprasmiška ir nereikalinga. Tačiau šis grūdelis yra aprašius visai ko kito ir svarbesnio, būtent, rezistencijos sąvoka. Ir kaip toks šis grūdelis slenka per istorijos ir ideologijos erdvę, įsisverbia į tą milžinišką, ramiai sau gulintį, nesuprantamą organizmą, vadinamąją sovietinę santvarką, kol galiausiai jame įsitvirtina taip giliai, kaip smėlio grūdas milžiniškoje sraigėje, joje pastoviai laikosi, kaip graužiantis skausmingas augmuo, kuris primena milžinui, kad pasipriešinimas yra galimas. Ir tai verčia jį akylai budėti bei nuolat nerimti. To mes suprantame niekadais neišmokime, nors, iš kitos pusės, tai yra gerai suprantama."

Knygų rinka miške

Kas iš Rygos važuoja traukiniu jūros ir Jūrmalos link, priešpaskutinėje stotelėje pasiekia miškelį, kuriame per visus metų sezonus kas sekamadienį 9 v.r. susirinkdavo visokių knygų pardavėjai ir pirkėjai. Ilga laiką tai buvo pusiau legaliai toleruojama "neoficiali rinka", kurioje reguliariai lankydavosi ir keli autoriaus pažįstami. Kas norėjo parduoti knygų iš "buržuazinių laikų" arba gautų legaliai ar slapta iš užsienio arba antikvariatuose, jau nebeganamų, tas čia lengvai galėjo rasti pirkėjų.

Prekiaujama buvo ir kitokiomis prekėmis, bet knygos ir laikraščiai buvo labiausiai mėgstami. Kainos būdavo augstos. Paklausos ir pasiūlos dėsniai nustatydavo kainų lygį, ir rinkos įstatymai veikė be išimties. Išėjvijos žurnalai galėjo būti ypatingai brangūs, pvz. "Briviba", socialdemokratų spausdinamas Stockholm. Jeigu būdavo slapta atgabentas perdidelis jo kiekis, birža tuoj reaguodavo atitinkamai ir pardavėjų nuotaika krisdavo.

Autorius, daug girdėjęs apie šią instituciją, jos apsilankyti, deja, nespėjo: dvi savaites prieš jo atvykimą Rygą, ji jau buvo likviduota, policijai staigiai įsiveržus ir išbaudžius visą tūkstantį prekiautojų. Kur ta prekyvietė yra dabar, autoriui nepavyko sužinoti. "Bet kaip magnetas pritraukia geležies krislį, taip ir toji rinka tebeveikia kur nors kitur, kitame miškelyje, tarnaudama tam pačiam tikslui."

Rusinimas

Jo vaizdas nevisais atžvilgiais toks, kokį iš Latvijos ar Estijos išsiveža eilinis turistas arba yra praręs matyti išėjvijos baltietis savo vaizduotėje. Apie rusinimo pavojus išėjvijoje ir pačiuose Baltijos kraštuose esą kalbama su visai rimtu pagrindu. Estų ir latvių skaičius mažėja, o rusų didėja. (Autoriui buvo aiškinama, kad Lietuvoje padėtis geresnė dėl katalikiškos rezistencijos pajėgumo). Rusų yra aiški dauguma Estijoje ir Latvijoje. Rygoje tebėra tik 25% latvių. Priežastis ne tiek ta, kad latvių skaičius mažėja, kiek ta, kad rusų imigrantų skaičius nuolat auga. Šiandien Rygoje yra 800.000 gyventojų, ir greit jų bus jau vienas milijonas.

"Keturiadesimt metų po užgrobimo Baltijos kraštus rusų ryjami ramiai, be jokio triukšmo iš Vakarų pusės. Jie bus beveik ir suvirškinti". Šitokių visai aiškiu tvirtinimu autorius sąmoningai nori pabrėžti, kad rusinimas nėra tik "keista detalė, bet pavyzdys, kaip galinga valstybė labai efektyviai gali sutriuškinti trijų tautinių valstybių nepriklausomybę tiesioginėje mūsų pačių kaimynystėje".

Tačiau autorius pastebi, kad kultūros ir kalbos reikalus esą padėtis truputį kitokia. Netiesa, kad sovietai bando surusinti taip pat ir estų bei latvių kultūrą. Pliki faktai rodo kitką. Rusai metodiskai ir sėkmingai remia tautinę kultūrą visose srityse: meno, literatūros, teatro. Aš nekalbu apie meno laisvę, o tik apie klausimą, kokiame reikale naudojami valstybės pinigai. Jie, be abejonės, leidžiami tautinei kultūrai remti".

Tokį savo teigimą autorius paremia konkrečiais faktais.

Talpine pvz. yra aštuoni teatrai, septyni jų estiški. Rygoj padėtis ta pati: tik vienas, beje nuskuręs bulvarinis teatras tarnauja rusams, kurių Rygoje yra 600.000. Beveik visuose latvių teatruose yra klausytuvai vertimams į rusų kalbą. Bet tuose šešiuose vaidinimuose, kuriuos jam teko matyti, jis pastebėjo, kad nedaug kas tais klausytuvais naudojosi, "gal tik kokia saujelė".

Rusų kultūra

"Klausimą galima apsukti ir antraip: kokių kultūrinių galimybių teikiama šiandien rusams, kurie juk sudaro tokią vyraujančią daugumą Estijoje ir Latvijoje? Tų galimybių tikrai nėra daug. Susiduriama čia su paradoksu: ta ar-

mija rusiškų į Baltijos kraštus imigruojančių darbininkų kultūrinių poreikių atžvilgiu traktuojama maždaug taip pat, kaip tie darbininkai, kurie Švedijon atkviesti iš Turkijos. Paklausti man pažįstami latviai, kokia priežastis tokios keistos kultūrinės priešpados iš pavergėjų pusės savims tautiečiams, atsakė (gal nevisai rimtai pagalvoję): "rusai kultūra juk nesidomi".

Pats autorius į šį klausimą atsako šitaip: "Tiesa veikiau yra ta, kad iš vienos pusės turime reikalo su tautine mažuma, kurios kultūros šakys siekia tūkstančių metų gilumą, o iš kitos pusės — su imigrantine kultūra, kuri neturi nė mažiausių tautinių šaknų. Valdžia gi savo dėmesį kreipia į pirmąją". Savo tokį samprotavimą jis pajvairina šitaip: "Imigrantai atvaromai į naujas dideles pramonės įmones Rygoje, kurios visos nuolat reikalauja vis daugiau darbo jėgos ir kuriose leninistinis darbo antvertės išsiurbimas vyksta be darbų trukdančių meno ir kultūros poreikių tenkinimo darbininkams. Kiek tai liečia imigrančių darbo jėgas, komunizmas ir kapitalizmas kartais nuostabiai panašūs..."

Duona ir teatras

Kai kraštas kenčia ekonominę krizę ir žmonės vargina maisto stoka, kultūros srityje piniginių išlaidom, kaip atrodo, ribų nėra. Apie teatrų apyrūpinimą pinigais autorius rašo: "Niekad anksčiau savo gyvenime neužtikau teatro direktorių, kurie man, be jokiu rezervų, būtų pareiškę: 'Pinigai mums jokios problemos nesudaro. Mes gauname, kiek prašome'. Ir kai matai teatrinės veiklos apstumą ir pastatymų kokybę, lengvai gali suprasti, kad taip iš tikrųjų ir yra. Meno lygis augštas, vaidyba tobula ir scenografija tiesiog nepaprasta. Būdingas pavyzdys yra poeto Rainio veikalo 'Juozapas ir septyni jo broliai' labai ištaigingas pastatymas, koks mūsųose dėl pinigų stokos vargiai būtų įmanomas. Mačiau ir 'Elizabetos' pastatymą; vien išlaidos už aprangą prašoktų kiekvieno eilinio švedų teatro biudžetą.

Būtų galima, gal kiek bruttaliai, tvirtinti: kai tenka pasirinkti duoną ar vaidinimą, paširenkamas pastarasis. Arba — kai ima pritrūkti duonos, nepatenkintiesiems vaidinamas fantastiškas teatro veiklas. Publikos niekad netruksta, visi bilietai tuoj išgrobtomi, visada ir visur jie išparduodami. Medalis visada yra dviejų pusų: vienoje pusėje — gyva latviška kultūra sovietinės sistemos rėmuose, kitoje — miškelis ties Jūrmala, kur žmonės vaikštinėja tarp medžių su knygoms rankose."

Kaimynai tebėra

Baigdamas savo pranešimą, autorius skaitytojams primena bendrą visų trijų Baltijos tautų likimą, kad įsisąmonintų jų nelaimės artybę.

"Šis žavingas, kartu ir keistas pasaulis yra ne kur nors toli, antroje šios planetos pusėje, bet prie pat mūsų. Kai vasaros dieną stovi rytiniame Gotlando salos pajūryje, tai horizonte gali pastebėti debesų kamuolius, kurie telkiasi virš žemės anoje visai netolimoje jūros pusėje — virš Latvijos. Kadaise ten trys mūsų kaimynai turėjo savo nepriklausomas valstybes, šiandien tų valstybių nebėra, bet mūsų kaimynai kaip buvo, taip jie ten ir tebėra."

Pianino technikas

A. BRICKUS

gali sutvarkyti jūsų turimus pianinus, pagelbėti jus perkant arba parduodant.
Skambinti 255-9924 Toronto.

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(prieš Lietuvių Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

PADĖKA

A.A. JONAS-ROBERTAS SIMANAVIČIUS,

mylimas vyras, brangus tėvelis ir brolis, netikėtai miręs 1983 metų, gegužės 19 dieną, paliko visus dideliame skausme ir liūdesyje.

Nuoširdžiai dėkojame kunigams už maldas laidotuvių namuose ir šventovėje, už dalyvavimą koncelebruotose Mišiose ir už prasmingą pamokslą.

Dėkojame visiems atsilankiusiems laidotuvių apeigose, aukojusiems šv. Mišioms, Kanados Lietuvių Fondui, JAV Lietuvių Fondui, Tautos Fondui, parapijoms, "Tėviškės Žiburiams", Religinei Lietuvos Šalpai, KLB kultūros komisijai, lituanistikos katedrai Čikagoje, ir lietuviškai radio programai "Tėvynės prisiminimai". Nuoširdi padėka už užuojautas žodžiu, laiškais ir spaudoje, kurios, kaip ir gautos gėlės, buvo suraminimas skausmo dienos.

Nuoširdi padėka radijo programų vedėjams Kanadoje ir JAV-se, laikraščių redaktoriams ir bendradarbiams už straipsnius apie velionį.

Taip pat dėkojame: solistams ir "Aro" vyrų chorui, kurie įspūdingai giedojo išvakarių pamaldose ir pačių laidotuvių pamaldų metu; visiems dalyvavusiems atsisveikinime, garbės sargyboje prie karsto, organizacijų atstovams, tarusiems atsisveikinimo žodžius, karsto nešėjams ir visiems labai gausiai palydėjusiems velionį į amžinojo poilsio vietą Šv. Jono lietuvių kapinėse Mississaugoje.

Nuoširdi padėka visiems už parodytą rūpestį, visokeriopą pagalbą ir globą sunkiose mūsų valandose. Tegul Dievas atlygina visiems už gerą širdį ir užjautimą.

Dėkingi: žmona Valentina, sūnus Jonas, dukros — Violeta Laurinavičienė ir Margarita Kybartienė su šeimomis, sesuo Zuzana Rajeckienė, broliai Vincas, Vladas, Algis ir T. Augustinas

PADĖKA

Iškeliauvus į amžinybę Lietuvoje mūsų broliui

a. a. ANTANUI MURAUSKUI,

teko patirti daug mums pareikšto nuoširdumo bei paslaugų.

Reiškiame nuoširdžią padėką prel. J. Balkūnui ir kun. J. Gasiūniui už atnašautas šv. Mišias St. Petersburge, Floridoje. Nuoširdus aciū Tėvams pranciškonams už atnašavimą gedulingų pamaldų Toronte ir solistei L. Marcinkutei už muzikinę dalį. Nuoširdi padėka visiems, užprašiusiems šv. Mišias, pareiškusiems užuojautą per spaudą, kortelėmis bei žodžiu.

Visų Murauskų ir jų šeimų vardu —

Petras Murauskas

A+A

ANELEI JONUŠKIENEI

Suvalkų trikampyje mirus,

duką DANELE DIDŽBALIENE ir seserį MAGDALENĄ DAUKŠIENĘ su šeimomis ir artimaisiais liūdesio dienoje nuoširdžiai užjaučiame —

Vytautas ir Irena

Pečiuliai

Jurgis ir Natalija

Kaleinikai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUIS TEMPORALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmens ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsakymus atliekame pagal projektus ir taip pat turime didelį pasirinkimą pagamintų paminklų lietuvių kapinėms

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume neskubėdami atlikti visą meniską darbą pagal pageidavimus.

Darbovietės telefonas 278-2757
Namų telefonas 278-4529

KAZLAUSKAS

Mobawk

Furniture Ltd.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

- * Elektros reikmenys
- * Televizijos aparatai
- * Skalbiamosios mašinos
- * Vaikų baldai
- * Įvairūs kilimai
- * Saldytuvai
- * Valgomųjų kambarių apstatymas ir kt.
- * Siuvamos mašinos
- * Rašomos mašinėlės

Nemokamas pristatymas į namus.

KRAUTUVĖS:

Vakaruose —
137 RONCESVALLES Ave.
Tel. 537-1442

Rytuose —
2448 DANFORTH Ave.
Tel. 699-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro

Garbės sargyba prie Dariaus-Girėno paminklo Pšcelnike, Lenkijoje, kur š. m. liepos 17 d. iškilmingai buvo paminėta šių transatlantinių lakūnų 50 metų skrydžio ir žuvimo suaktis. Garbės sargyboje matyti lietuvių ansamblių nariai, skautų atstovai ir kun. A. JURKEVIČIUS iš Vroclavo

Apleista politinė veikla Europoje

Pabuvojus Britanijoje, matyti politinės veiklos stoka

JUOZAS KOJELIS

Amerikoje buvo žinoma apie Anglijos lietuvių nesusipratimus bent tiek, kiek rašė spauda. Tačiau aplamai Amerikos lietuviams, gyvenantiems kitame kontinente, tikrosios nesusipratimų priežastys nebuvo aiškos nei išryškėję gamini sprendimai konfliktui likviduoti. Kaikas gali pasakyti, kad ir nedera kištis į kitų painiavas ir juos mokyti "gero elgesio", ypač nekviestam. Tai dalinė tiesa. Daugiau tiesos teigime, kad Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra tarsi viena šeima, ir skausmas viename sąnaryje jaučiamas visame organizme.

Praėjusią vasarą liepos mėnesį atvykęs į Londoną bandžiau Anglijos lietuvių problemas suprasti, informuodamas iš pirmųjų šaltinių. Prisipažinsiu, kad pilnai išsiaiškinti nespėjau, tačiau daug ką patyriau ir susidariau savo nuomonę, kuria su Anglijos lietuviams noriu ir pasidalyti. Pasirinkau "Tėviškės Žiburius", kurie Anglijoje yra labiausiai skaitomas šiaurės Amerikos lietuvių laikraštis.

Kaip kūrėsi Bendruomenė?

Šeštosios dekados pradžioje visur, kur atsirado didesnis skaičius lietuvių tremtinių, kūrėsi tų kraštų Lietuvių Bendruomenės. Amerikoje ir Anglijoje jau iš seniau veikė gausios lietuviškos organizacijos, tad Lietuvių Bendruomenės kūrimasis susidūrė su kliūtimis. Senųjų organizacijų veikėjai su nepasitikėjimu žiūrėjo į visuotinius tikslus turinčią Lietuvių Bendruomenės organizaciją, ir, ypač Amerikoje, įvyko tam tikras skilimas tarp senųjų ateivių ir tremtinių. Net praėjus trisdešimčiai metų, tas plyšys nėra pilnai užlygintas, kai į pasitraukiančių senųjų veikėjų vietą rastose organizacijose atėjo menkesnio pajėgumo, bet didelių ambicijų tremtiniai.

Anglijoje į opoziciją Lietuvių Bendruomenei stėjo ne senųjų organizacijų veikėjai, bet penkmetį anksčiau susiorganizavusi Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga, kuri buvo ne senųjų ateivių, bet pokario tremtinių produktas. Rivalizacija tarp Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjungos ir Didžiosios Britanijos Lietuvių Bendruomenės tęsėsi ilgą laiką, kol Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba sprendimą padarė Sąjungos naudai: Didžiosios Britanijos Lietuvių Bendruomenei atstovauja Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga.

Reikia manyti, PLB valdyba tą sprendimą padarė pragmatiškais sumetimais, būtent, kad Lietuvių Bendruomenė patirtų mažiausius nuostolius. Mat Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga priklausė didesnė dalis Anglijos lietuvių. Bet sprendimas pažeidė Lietuvių Bendruomenės principą: priklausymas Lietuvių Bendruomenei yra individualus ir tiesioginis, o ne per kokią organizaciją. Jei teisingai suprantame Anglijos susidariusią situaciją, tai tik priklausantieji Lietuvių Sąjungai gali priklausyti ir Lietuvių Bendruomenei.

Is antros pusės, Lietuvių Bendruomenės organizavimas

Anglijoje irgi buvo pastatytas ant klaidingų bėgių: Bendruomenė buvo kuriama federaciniu pagrindu — kaip organizacijų santalka. Iš tikro, organizacijos gali susitelkti ribotam laikui atskiram uždaviniui vykdyti, ir tokios laikinos santalkos gali būti labai naudingos. Pastovios santalkos, kaip rodo Amerikos pavyzdžiai, ilgai nei išgyvena, tačiau atneša žalos, kaip naudos. Ir gerai, kad Lietuvių Bendruomenė susikūrė asmeninio ir tiesioginio priklausymo pagrindu. Tai užtikrina jos ilgą išsilaikymą. Santalkiniai vienetai per ilgą laiką tampa fikcijomis, nes organizacijos viena po kitos sunyksta, o jų atstovavimas santalkiniame vienete tęsiasi.

Anglijos bendruomenininkai, kad ir neturėdami PLB pripažinimo, veiklos nenutraukė. Ir jiems reikia pareikšti pagarbą už tai, kad neįsivėlė į pinkles Amerikos reorgų, kurie lietuvių visuomenės skaldymą buvo bandę perkelti ir į Europą. Jie gundė laisvais ir emisariais "reorginę bendruomenę" sukurti ir Anglijoje, kurstydami neapykantą ugnelę prieš teisėtą PLB vadovybę. Tačiau pritarimo čia nerado.

Būdamas Londone, susidariau įspūdį, kad "Bendruomenės bendruomenininkai" rodo daugiau kultūrinės iniciatyvos, o "Sąjungos bendruomenininkai" vysto iniciatyvą organizacinėje ir ekonominėje srityje. Nors žodinis karas ir aštrus, bet neapykantos vieni kitiems neturi. Jie savo tarpe kalbasi, ir man atrodė, kad pajęgtų ir susikalbėti. Tik reiktų tarpininkų, kurie pasiūlytų abiem pusėm priimtinių alternatyvų. Vieną sugestiją galimam sprendimui pateikiau ir savo. Jei neklystu, JAV LB taryba kadaise buvo padariusi nutarimą, kad atskiros organizacijos į LB struktūrą gali įeiti kaip atskiros apylinkės. Nors praktiškų rezultatų iš to nebuvo, tačiau tuo pavyzdžiu galėtų persitvarkyti Anglijos Lietuvių Bendruomenė: Didžiosios Britanijos Lietuvių Sąjunga galėtų sudaryti Didžiosios Britanijos Lietuvių Bendruomenės apygardą, o antrą apygardą sudarytų nepriklausantieji Sąjungai. Kaip ir Amerikos apygardose, Anglijos LB tarybos sudėties santykių nulemtų balsuotojų apygardose skaičius. Galėtų būti ir kitokių santykių išlyginimo varijantų. Juos turėtų pasiūlyti naujoji PLB valdyba. Tik viena yra būtina, kad savitarpus pasipriešijimus Anglijos lietuvių turėtų užbaigti, nes jie nukreipia dėmesį nuo svarbių darbų, kuriuos atlikti yra Anglijos lietuvių pareiga.

Atliktini darbai

Tuo metu, kai buvau Londone, anglų spauda daug rašė apie Londono miesto burmistrų kelionę į Maskvą. Jam iškeliaujant, Anglijos žydų delegacija įteikė 50 Sovietijoje įkalintų žydų sąrašą, prašydama paveikti Kremliaus valdovus, kad kalinius paleistų. Lietuvių kalinių yra daugiau negu žydų. "Katalikų Bažnyčios Kronika" kiekviename numeryje apeliuoja į mus, kad kalinių nepamirštume. Anglijos lietuvių turėjo gerą progą parodyti, kad lietuvių ka-

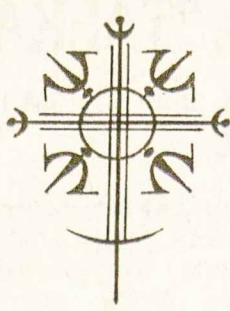
liniai nepamiršti. Deja, progą liko neišnaudoti.

Poeto Bernardo Brazdžio poezijos vakaro metu viena kitą aktualiją teko paliesti su Lietuvos atstovu Vincu Balicku. Abu apgailestavome, kad neteko išsamiau pasikalbėti. Tačiau ir trumpokame pokalbyje buvo paliesta viena problema, kuri liečia visą lietuvišką rezistenciją, bet pirmoje vietoje Anglijos lietuvių. V. Balickas pasakė, kad jam pasitraukus, diplomatinis Lietuvos atstovavimas Anglijoje pasibaigs, nes Londono postas neturi privilegijos atstovybę papildyti naujais žmonėmis, kaip Amerikoje, kur tą privilegiją išrūpino JAV Lietuvių Bendruomenė. Turėdami palankią vyriausybę, ar Anglijos lietuvių, naudodami Amerikos pavardę, neturėtų pabandyti ir Londono diplomatiniam postui išgauti teisę atsinaujinti naujais žmonėmis? Anot prof. Vytauto Vardžio, nebandydami, negalime žinoti, kaip toli galima nueiti. Net jei ir nepasisektų, vistiek pastangos būtų prasmingos, nes ateityje nereiktų patiems savęs kaltinti dėl neveiklumo.

Pagaliau paramos reikia ir Europos parlamento rezoliucijai dėl Baltijos valstybių dekolonizavimo. Parlamentaras Otto von Habsburg maldaute maldauja talbos iš Europos ir Amerikos lietuvių ir kitų baltiečių. Nei VII-Kas, nei PLB šiuo reikalu neatliko savo pareigų. Išvykęs iš Londono, dalyvavau Europos Lietuvių Bendruomenių kraštų atstovų pasitarime Augsburgėje. Girdėjau jų veiklos pranešimus. Politinis darbas visur, išskyrus Šveicariją, apleistas. Ar mums ne gėda, kad Otto von Habsburg tuo reikalu daugiau rūpinasi, negu mes patys?

Keturi Didžiosios Britanijos parlamentariai, dekolonizacinės rezoliucijos koautorai, minėtuose uždaviniuose Anglijos lietuviams tikrai padėtų.

Viešai pasisakydamas Anglijos lietuvių reikalui, neturiu tikslo ką nors barti, teisinti ar kam priekaištauti. Kalbėdamas tiek su Sąjungos, tiek su Bendruomenės bendruomenininkais, jaučiau jų norą tą nelemtą padėtį užbaigti ir pradėti pozityvius darbus. Peštynės skaldo, pozityvūs darbai bendruomenę jungia.

"Dievas teikia mums meilę,
kad mylėtume tą, kurį
jis mums duoda"

Gerry Loughheed
Funeral Home

252 Regent Street South
Sudbury, Ontario P3C 4C8
Telefonas: (705) 673-9595

Tiesos bejieškant

JURGIS ŠATORIUS

"TŽ" yra vertas pagyrimo ir pagarbos už jame dažnai iškeliamas mintis ir puikius straipsnius, praturtinančius skaitytojų horizontus.

Manau, kad "TŽ" skaitytojai buvo dėkingi redakcijai už dr. Kazio Ėringio "išpažintį", kurioje jis be didelių ceremonijų atvaizdavo, kaip KGB siaučia Lietuvos Mokslo Akademijoje. Manau, kaip manė namuose, taip ir kitų prenumeratorių "TŽ" yra visada laukiamas svečias.

Savaitraštis š. m. IX.1. atspausdino vedamąjį "Slepia ma žaidza negyja". Jame skaitytojai raginami atvirai pasisakyti Lietuvos žydų naikinimo klausimu. Straipsnio baigimės mintys yra šios: Žydų autoriai didžiai kaltina lietuvių, bet mažai temini gelbėtojus. Tad lietuviams patiems reikia iškelti viešumon, dokumentiniu veikalu ir parodyti pasauliui, kad žydus gelbstinčios rankos buvusios nemažiau svarbios, kaip ir juos naikinančios.

Būkime atviri

Šio straipsnio pagrindinė mintis yra ta, kad kaip ir lietuvių, labai nežymus skaičius, dauguma nuo bolševikinės okupacijos laiku pasišalinę į Vokietiją; net ir to nenorėdami, prisidėjusios SSSR — Vokietijos karui 1941.VI.22 buvo įveikti vokiečių Gestapo vadovaujama žydų naikinimo pasibaisėtina nusikaltima. Vėdamajame skaitytojai skatinami atsakyti "tylos suokalbčio". Būtina parodyti pasauliui, kad žydų autoriai nėra objektyvūs, kaltindami visus lietuvių. Tik maža saujelė kerštų degančių lietuvių, nukentėjusių nuo žydų I-jo bolševikmečio laikotarpyje, akiai pasidavė vokiečių įsakymams, vykdydami nusikaltimus prieš žmoniskumą.

Manau, kad lietuvių tauta ir jos normaliai veikiantieji teismai būtų suradę šiuos nusikaltėjus, ir jie būtų stovėję prieš negailestingą Temidę, kai tik baigėsi II D. karas.

Tačiau II D. karo laimėtojai nevykdė Atlanto Chartoje savo iškilmingai duotų karo metu pažadų išlaisvinti pavergtuosius ne tik iš rudosios, bet ir iš raudonosios vergijos. Ir ne tik lietuvių tauta, bet ir lenkų, sudėjusi milžiniškas aukas ant laimėjimo aukuro, buvo brutaliai įgrūsta į raudonosios meškos nasrus!

Taigi šiame Jaltoje pasirašytame slaptame didžiųjų prieš mažąsias tautas istorijoje negirdėtame suokalbėje visa Rytų Europa buvo parduota į nuožmiausią bolševizmo vergiją!!! Na, ir už šią taip "mielą" paslaugą pavergtieji ir pabėgėliai gali būti dėkingi ne kam kitam, o F. D. Rooseveltui. Net jo patys artimieji patarėjai, kaip Hiss, buvo sovietų šnipas...

Prie šių faktų mano sugrįžta norint priminti skaitytojams: jeigu po II D. karo Lietuva būtų atsikūrusi kaip nepriklausoma valstybė, tai ir žydų naikintojai būtų susilaukę jiems priklausomo ir užtarnauto užmokesčio.

Antroji medalia pusė

Neabejotina, kad saujelė kerštų degančių fanatikų įsuko asmenišką kerštą už kančias tardymo kameroje ir ka-

lėjimuose. Karui prasidėjus, išėję iš kalėjimų ir grįžę iš Vokietijos įsuko savo šeimų-artimųjų, išvežtų į Sibiro kančias. Ir dalis tų nusikaltėlių, nespėjusių išbėgti su sovietine armija liko Lietuvoje. Visi žinojo kurie komunistai žydai atsakingi už tremiamųjų sąrašų sudarymus. Bolševikams okupavus Lietuvą, žydai jautėsi "išvaduoti", lyg gyvendami Lietuvoje jie būtų vergavę...

Minėtas "TŽ" straipsnis neišbaigtas — trūksta paskutinės pastraipos. Ar nebūtų derėję, nieko nekaltinant, skaitytojams priminti, kad 1940.VI.15, kai bolševikinių ordų tankai riedėjo per Laisvės alėją Kaune, juos su rožėmis pasitiko žydai ir žydaitės. Jie lyg apsvaigę lipę ant tankų ir glėbesčiavosi su tankų igulų nariais — raudonarmiečiais. Komunistai korespondentai, Tasso ar "Izvestijų" atstovai, fotografo šias scenas. Jos vėliau buvo išspausdintos, tilpo SSSR ir užsienio komunistų leidiniuose, kur akivaizdžiai buvo parodoma, "kaip Lietuvos liaudis sutiko savo išvaduotojus iš smetoninės kapitalizmo vergijos".

Žydai — vyraujantys komunistai

Nemanykime, kad tik pirmąją dieną entuziazmo pagauti žydai glėbėsčiavosi su rusais. Ne. Jie buvo Trojos arklys, kuris turėjo atlikti budelio darbą lietuvių tautai. Taip pvz. Lietuvos KP vienas svarbiųjų sekretorių buvo Adomas Meskupas. Turtingi Kauno žydai — kino teatro "Forum" savininkai Jecovskis su žmona vyravo LKP sekretoriatai.

Kauno radiofone, bolševikinės propagandos centrinėje, sovietams atėjus, vyravo ir šeiminkavė Judita Komodaitė. Ji taip pat žinoma kaip tardytoja, bendradarė su NKVD ir KP instruktorė. Archyvuose yra užrašyta, kad žymi komunistė yra buvusi Marija Chodosaitė, turtingų Kauno žydų dukra. Sakoma, kad ji pakeitusi pavardę gyveno Niujorke. (Pagal "L.T. Enciklopediją", ji gyveno okupuotoje Lietuvoje. Red.).

Taip pat prisimintina ir žydo iš Maskvos atvykusio Gladkovo pavardė. Jis pakeitė "per mažai Kaune pasidaravusį" Guzevičių. Gladkovas yra prievartavęs a.a. V. Sidzikauską, buv. Lietuvos pasiuntinį Berlyne. O kurie kaliniai neprisimintų garsiųjų tardytojų — žydų, tiesiog sadistų — Rozovskio ir Todeso pavardžių?

Lietuviai kalti, bet žydai...

Lietuvioje jie yra buvę komunizmo šulai, ant kurių sustiprėjęs bolševizmas vykdė Katynus ir dabar paskutinį šio šimtmėžio nusikaltimą — KAL skrydžio 007 sunaikinimą. Tai gi, kai reikalaujama, kad mes mušdamiesi į krūtines šauktume, mea culpa, už neteisintą visai lietuvių tautai priimetą kaltę, taip pat derėtų rimtai pasiziūrėti ir į tautinio nusikaltimo esmines priežastis, kurios sukėlė tokį baisų lietuvių pasišlykštėjimą "išsivadavusių žydų veikla".

Ir jeigu kas rašys apie savo nuodėmes, tiesos vardan, tegul pagalvoja ir apie lietuvių tautos žudikus, tremiamųjų ir Sibiro sudarinėtojų pavardes. Dabar dar laikas tai prisiminti, ligi neišvykome į anapus.

Generalinė Lietuvos konsulė Čikagoje JUZĖ DAUŽVARDIENĖ su savo broliu viename Pasaulio Lietuvių Dienų priėmimo Nuotr. J. Tamulaičio

Jaunimo kongreso studijų dienos (3)

Kūryba bei kultūrinė veikla išeivijos sąlygose

Karštos diskusijos dažnai skambėjo kultūrinės srities svarstybose. Ryskėjo nuomoninių skirtumai. Vieniems kultūrinė veikla atrodė antraeilė, tikta tiesianti kelią politinei veiklai. Kiti žiūrėjo į kultūrinę veiklą kaip į savaime savybę, galinčią gale sutarta, kad politinė ir kultūrinė veikla yra neišskiriamos lietuvių išeivijos sąlygose dalys.

Ateities perspektyvas jaunimo veiklai kultūrinėje srityje savo paskaitoje dėstė dr. Alf. Stanevičius. Panašiai kaip ir kiti paskaitininkai, ragino jaunimą nepasiduoti mėgėjiškumo kokybei. Jis aiškino, kaip aplinka, dvasinė ir gamtinė, veikia kūrybą ir tautinį charakterį, kaip grožio jausmas priklauso nuo žmogaus etninės kultūros. Todėl išeivijos jaunimas susiduria su sunkumais kūryboje — jaučiasi istorijos nuskriaustas, atskirtas nuo savo šaknų, o gyvenamuose kraštuose jaučiasi ne savųjų tarpe.

Vis dėlto iš išeivijoje kuriančių nebūtina reikalauti kokio nors ypatingo lietuviškumo. Galima su lietuviškais atspalviais derinti naujus stilius ir t.t. Reikia prisiminti, kad esame išeję iš geto ir gyvename daugiakultūriame pasaulyje.

Kūryba — tai laisvos kūrybinės asmenybės išraiška, kurią reikia žvelgti kritiškai. Virš visko lietuvių kūryboje pareiga — netapti bespalviu ir kritiškai pasisemti tautinių motyvų, kurie duotų jo kūrybai originalumą.

Svarstybų dalyvė Aušra Jurašienė į klausimą — ar įmanoma lietuviška kūryba už tėvynės ribų atsakė teigiamai. Žinoma, pridėjo, kad sąlygos daug sudėtingesnės. Iškėlė įvairias problemas, užtaras, su kuriomis susiduriama kuriant lietuvių kalba ir Lietuvoje. Laisvą kūrybą ten smaugia įvairiopa cenzūra, klūdieji sąrašai, veikalų priėmimo komisijos, reikalavimai statyti "paminklus" Staliniui, Leninui ir t.t. Vis dėlto randami būdai apeiti kliūtis. Dažnai "pasipriešinimo momentai" nulemia kūrybą.

Nors Vakaruose lietuviškai kuriantis išvengia cenzūros, klūdieji irgi į valias. Svarbiausia, nėra kūrybos misijos pajutimo, nesuvokiama meninio svarba visuomenėje. Čia kūryba lengviau priimama, tampa intelektualiniu žaislu. Kalbos problema amžinai įtakoja, o skaitytojų stoka stato dar vieną užvarą. Kodėl kurti, jei nežinai kam kurti? Kūrėjui, šalia darbo, lieka išspręsti kaip jis derins dviejų kultūrų sandorą ir galų gale iš ko jis gyvens.

Nors kūryba Vakaruose sunkus uždavinys, yra įmanoma.

Be to, yra vienas iš svarbiausių indėlių, kurių mes galime duoti Lietuvai, nes literatūra lieka amžinai — niekas nepajėgs jos išbraukti.

Jaunimo uždavinys — susipažinti su visa Lietuvos kūryba, studijuoti ir rašyti apie ją. Mat kūrybai sunku išaugti tuštumoje. Svarbiausia, jaunimui nugalėti psichologinę užvarą, kad būtina kurti tik lietuviškai. "Jei jautiesi lietuvis, tai juo ir esi. Jei gali ir nori, rašyk gyvenamojo krašto kalba. Tik prisimink: nors mūsų kultūra maža, nereikia, kad ji prasta". Trumpai, skirtumas tarp Lietuvoje ir išeivijoje kuriančių yra šis: pirmasis kovoja, kad nebūtų pamirštas, o antrasis — kad nebūtų pamirštama kultūra.

Toliau apie išeivijos problemas kūrybos srityje kalbėjo Giedrė Paulionienė. Išvardino kalbos trūkumus, bendruomenės moralinės ir finansinės paramos stoką. Pabrėžė asmeninės iniciatyvos ir tam tikro pasiaukojimo svarbą kūryboje. Taip pat pasiūlė jaunimui kelis konkrečius projektus, pvz. kultūrinių renginių rekordavimą, kultūrinių veikėjų sąrašo sudarymą, poezijos ir dainos vakarų rengimą.

Su Australijos jaunimo kultūrinėmis pastangomis supažindino Birutė Prasnuaitė. Papasakojo apie jaunimo įsijungimą į Australijos Lietuvių Dienas ir pasidžiaugė, kad po praėjusių LD jaunimas buvo gražiai įvertintas ir jam paskirta dalis pelno. Pabrėžė, kad atėjo laikas jaunimui rimtai pažiūrėti į lėšų klausimą.

Šalia įprastų meno parodų ir talentų vakarų, Australijos jaunimas pastatė lietuvišką "rock operą" "Pakštuma". Veikalas susilaukė didelio pasisekimo ir pajėgė pritraukti daug jaunimo.

Sigitas Lenkauskaitė, kalbėdama apie kultūrinę veiklą JAV-bėse, pareiškė nusivylimą, kad politinė veikla per daug pabrėžiama, kad kultūra laikoma kažkokiu vaikišku žaidimu, iš kurio reikia "pakilti" į politiką. Skatino jaunimą neatsiprašinėti už kultūrinę veiklą — juk kultūra yra tautos gyvybė, jos širdis. Taip pat priminė, kad kultūrą sudarė visa, kas žmonių sukurta, o ne tik įvairūs renginiai. Skatino nepasitenkinti vidutiniškomis kūryboje ir veikloje.

Kultūrinės srities darbo būreliuose išnagrinėtos labai aktualios temos. Apšvarstytos galimybės ir pavojai kultūrinių ryšių užmezgimui su Lietuva, iširtos galimybės kultūriniam bendradarbiavimui tarp kraštų. Taip pat kruopščiai išdiskutuotas sąlygų sudarymas kūrybai, kultūriniam ugdymui, lietuviškai nekalbančių santykių su lietuviška kultūra. RMG

A+A

STASIUI GAIDELIUI

užbaigus šią žemišką kelionę,
skausme pasilikusią žmoną ANASTAZIJĄ, dukrą
BIRUTĘ, vaikaičius ir žentą nuoširdžiai užjauciamė
ir kartu liūdime —

Bronė Galinis

Jonas Bartnikas

Zuzana ir Kazys Žebrauskai

Brangiam vyrui ir tėvui

A+A

STASIUI GAIDELIUI

mirus,

mielai žmonai ANASTAZIJAI, dukrai BIRUTEI, jos
vyrui ir kitiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią
užuojautą —

Stasys Kalytis

Juozas Petravičius

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

PREKYSTALIAI GATVĖSE

Naujoje padvelkė Kalvarijoje, Kapsuko (Marijampolės) rajone, praėjusią vasarą prekybininkų į gatves iškelti prekystaliai. Jiems panaudotos balta drobė apdengtos pavėsinės, pirmiausia, įsikūrusios prie universalinės parduotuvės ir autobusų stoties. Artėjant naujų mokslo metų pradžiai, buvo paskelbta mokyklinių prekių mugė. Pravažiuojantys tėvai, net negalvoję užėiti į parduotuves, tose pavėsinėse galėjo nupirkti savo vaikams mokyklinius uniformas, kuprines, rašymo reikmenis. Klientų netrūko ir prie autobusų stoties, kur buvo siūloma nusipirkti pyrago, bandelių, arbūzų, pomidorų, agurkų, atsigaiivinti vaistvandeniais. Kalvarijos vartotojų kooperatyvo pirm. Zita Masaitienė džiaugėsi padidėjusia prekių apyvarta, o pirkėjai — eilių ir spūsties išvengimu parduotuvėse.

TAIKOS PAMOKA

Naujieji mokslo metai Lietuvos mokyklose pradami rugsėjo 1 d. pirmąja "taikos" pamoka. Tai naujas propagandinis renginys Sovietų Sąjungoje, susietas su II D. karo pradžia 1939 m. rugsėjo 1 d. Spaudoje pabrėžiama, kad tą karą pradėjo Vokietijos fašistai su savo sąjungininkais įsiveržimu Lenkijon. Nutylima, kad tų sąjungininkų eilėse buvo ir Sovietų Sąjunga, pasiglemžusi rytinę Lenkijos dalį. Tautos pamokos įsijungia ne tik mokytojai, bet ir į mokyklą pakviesti svečiai — kompartijos ir darbo veteranai, buvę kariai, geriausi darbininkai ir kolchozininkai. Mokiniais kalbama apie sovietinės "laudies didvyriškumą kovose su fašistiniais okupantais", primenama dabartinė sovietinės kompartijos ir vyriausybės "nuosėkl politika kovoje už taiką". Čia vėl visiškai nutylimas sovietinės invazijos atneštas karas į Afganistaną, bet specialiaje vedamajame "Tiesos" 201 nr. pabrėžiama: "Taikos pamoka — tarsi įvadas į naujusius mokslo metus. Partija ir vyriausybė savo nutarimais įpareigoja pedagogus plėsti moksleivių idėjinį akiratį, formuoti kilnias pilietines savybes, darbštumą. Ir bendrojo lavinimo, ir aukštojo mokyklos, ir technikumai ypač didelį dėmesį turės skirti giliosios auklėtinių žinioms..."

PARENGIAMOSIOS KLASĖS

Į parengiamąsias klases ir grupes Lietuvos mokyklose bei vaikų darželiuose š.m. rugsėjo 1 d. buvo priimta apie 5.000 šešiamečių vaikų. Jau trečius metus tęsimi pradinį klasių bandymai, turintys tikslą pereiti prie penkių darbo dienų savaitės. Tuose bandymuose dalyvauja penkių Lietuvos miestų ir dyklos rajonų mokyklos mokytojai. Norima įsitikinti, ar ankstyvi užsiėmimai nekenkia vaikų sveikatai. Gydytojai jau nustatė, kad tokiame amžiuje vaikų ranka greitai įgunda rašyti. Mokytojams esą lengva tokius vaikus supažindinti su raidžių ir skaičių pasauliu. Lietuvių kalbos

elementorių vaikams ruošia Laima Jakubauskienė ir Elena Marcelionienė. Jo puslapiuose daug vietos skiriama piešimui, įvairių paveikslėlių, figūrų spalvinimui, rašymui. Panašiu principu ruošiami ir kiti vadovėliai. Galima vaikų nuovargį parengiamosiose klasėse bandoma pašalinti sportavimu, didesniu laiko praleidimu gryname ore. Bandymai su parengiamosiomis klaseimis jau esą įpusėti.

MUZEJUS ŠALČININKUOSE

Gamtos muzėjus po atviru dangumi yra įsteigti Šalčininkų centre prie miesto parko. Entuziastai čia suvežė įdomių akmenų, anksčiau naudotų girnų bei kitų rodimų. Muzėjų miestai lanko rajono centru vadina Šalčininkų gyventojai ir šio miesto svečiai.

MUZIKA MOKYKLA

Šiais mokslo metais Klaipėdoje pradėjo veikti nauja vidurinė muzikos mokykla, turinti gerai įrengtas klases, koncertų ir sporto sales, 200 vietų bendrabutį. Jon priimta apie 100 mokyklai gabii moksleivių iš Klaipėdos ir aplinkinių žemaitijos rajonų. Lygiagrečiai su bendrojo lavinimo vidurinio mokslo programa jie išeis ir sustiprintą muzikinio mokymo kursą. Sudarytos dirigavimo, fortepijono ir pučiamųjų instrumentų grupės.

AUGANTIS KAUNAS

Kaune statomas naujas gyvenamasis Šilainių rajonas dešiniame Neries krante, kalvose tarp upės ir žemaitių plento. Šilainiai bus padalinti į šešis stambius ir penkis mažesnius mikrorajonus. Kiekvienas mikrorajonas turės visuomeninius-prekubinius centrus, vaikų darželius, lopšėlius, parduotuves, vidurinę mokyklą, valgyklas, vaistines, ryšių centrus. Gyvenamieji namai bus penkių, devynių ir dvylikos aukštų. Į gatves bus atkreiptos virtuvės triukšmui butuose sumažinti. Gyvenamieji kvartalai nuo pagrindinių gatvių bus atskirti žaliomis juostomis. Sporto zona bus įrengta prie Neries. Ji turės stadioną, baseiną, lengvosios atletikos skyrių. Iškilis ir nedidelė prieplauka, iš kurios laivai plauks į Kačerginę, Kulautuvą bei kitas vietoves. Su Žaliakalniu ir Kauno miesto centru Šilainius sujungs naujas tiltas per Nerį. Šilainiai, priglausiantys 85.000 gyventojų, taps didžiausiu Kauno rajonu. Kaunas dabar jau turi bemaž 400.000 gyventojų. Pokaryje šiaurinėje Kauno dalyje išaugo du gyvenamieji rajonai: Dainavos — toje vietoje, kur kadaise buvo Muravos ir kiti kaimai, Kalniečių — tarp Neries ir buvusio Ukmergės plento, dabar pavadinto Raudonosios Armijos prospektu. Jauniausias yra Eigulių rajonas Vilijampolėje, atremtas į Kleboniško mišką, su kuriuo jį jungia per plentą pastatytas medžio konstrukcijų tiltas. Kauną numatoma plėsti ir pietryčių kryptimi. Ten nauji rajonai bus statomi ant Kauno marių kranto, prie kelio į Vaisvydą ir Pakuonį. V. Kst.

Toronto Maironio mokyklos mokiniai žygiuoja į dainų šventės areną, vadovaujami mokytojos RASOS BUKŠAITY-
TES-MICKIČIENĖS

Hamilton, Ontario

ŠALPOS FONDO tradicinio baltuosio šokių lapkričio 5 d. Jaunimo Centre meninę programą atliks Toronto "Atžalyno" šokėjai. Dalyvaus didelis būrys jaunimo. Prie šio torontiško jaunimo, kurio žada atvažiuoti visas autobusus, dar prisijungs Hamiltono lietuviai abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę. Jie bus pristatyti baltuosio šokių, kurie greit turintieji yra kviečiami tuoj užsiregistruoti pas J. Pleinį tel. 549-5372. Po programos bus šokiai, loterija, laimės staliukai ir kitos staigmenos. Loteriją organizuoja komiteto narė D. Macienė. Turintieji laimikių maloniai prašomi paaukoti šiai loterijai. Visus laimikius galima atnešti sekmadieniais po pamaldų į Jaunimo Centrą arba susitarti telefonu 632-4558. Taip pat jau gautas pirmas laimės staliukas iš nuosirdaus rėmėjo J. Butkevičiaus — \$50. Komitetas dėkoja ir tikisi susilaukti daugiau tokių gerasirdžių aukotojų.

Rengėjai kviečia visus ruošius dalyvauti šiame Šalpos Fondo parengime. J.P.

MIELI TAUTIEČIAI, Kaledoms ir N. Metams artėjant, Tautos Fondo atstovybė Hamiltono apylinkėje kreipiasi į jus, primindama, kad aukų rinkimas Tautos Fondui vyksta per visus metus. Artėjant metų pabaigai ir Kaledoms, prašome skirti didesnę auką Tautos Fondui vietoje įprastinių sveikinimo atvirukų-kortelių.

Kas norėtų įdėti sveikinimus bendru sąrašu į laikraščius Kaledų ir N. Metų progą savo draugams, prašome sekmadieniais Jaunimo Centre po pamaldų kreiptis į mane bei mane pavaduojančius arba skambinti telefonu 664-5804. Galite siųsti čekį Tautos Fondo vardu šiuo adresu: A. Patamsis, 18 Norwich Road, Stoney Creek, Ont. L8E 1Z6. Jeigu kas negalite atvykti į Jaunimo Centrą, auką bus paimta iš namų. Šiaip po namus šiais metais aukos nebus renkamos.

Prašome siųsti aukas iki gruodžio 4 d. Pirmą sveikinimą davę gana gerus rezultatus. Tikimės, šiais metais bus dar geresni. Neužmirškime savo tėvų žemes Lietuvos ir taip pat gerų savo draugų bei pažįstamų, kurių šią dieną nebeturime adresu, nes esame išsiblaškę po visą pasaulį. Laikraščius skaito visi susipratę lietuviai. Įdėkime į laikraščius sveikinimus — bus atlikti du geri darbai: paremta laisvės kova ir mūsų spauda.

A. Patamsis

Tautos Fondo ats.

Hamiltono pirmininkas

London, Ontario

LIETUVAITĖ IR LENKAITE. Rugsėjo 24 d. Londone įvyko grožio karalaitės rinkimai. Šis renginys šiemet padarė didelį suolį pirmyn: iki šiol jis būdavo labai kuklus ir rodomas tik kabelio (XIII) kanalo, o šiemet — pagrindinės Londono televizijos stoties (X kanalo). Svarbiausia — į jo rengimą dabar įsijungė didieji verslininkai, užtikriną jo ateitį. Mums svarbiausia — šiemet dėmesio centre (iki naujos karalaitės išrinkimo) buvo londoniškiams gerai žinoma lietuvaitė — "Miss London 1983" Cindy Willen-Vilembrekaite, dukte R. ir E. Vilembrektų. Ji dalyvaus ir Lietuvos Dienų iškilinėse. R. Vilembrektas labai nuosirdžiai reikiškias lietuviškoje veikloje: KLB krašto tarybos narys, atstovas į PLB seimą Čikagoje, apyl. valdybos ir "Tauro" klubo valdybos narys, vienas svarbiausių Lietuvos Dienų rengėjų.

Ir šiemet karūną laimėjo viena iš etninų grupių, būtent, universitetą baigusi lenkaitė Y. Podstolska, pernai buvusi antrąja princese. Cindy jai įteikė naują karūną. Jai buvo leista savąją pasilaikyti.

Minėtas renginys įvyko Saunders gimnazijos patalpose, kuriose vyks ir Lietuvos Dienų koncertas, sporto turnyras. E. D.

Wasaga Beach, Ont.

PADĖKA

Grįžęs iš gretimo miestelio, labai nustebau, pamatęs pilną kelmą automobilių ir ant durų didelį, azuolinių lapų vainiką, apkaišytą įvairiaspalvėmis geleimis. Tarp jų matėsi įrašas "65". Pagalvoju, kas čia dabar? ...

Man iki 65 dar kiek trūksta... Peržengęs namų slenstį, radau pilną svetainę svečių, kurie greit pasodino į vainikuotą kėdę ir pradėjo giedoti "Ilgiausių metų". Toks netikėtumas mane labai sujaudino, net ir nepajutau kaip asara perskruostą nuriedėjo...

Mano mielos žmonelės, būta gudrios laputės — ji sugebėjo suruošti tokią šventę, sukviešti tiek daug svečių, man nieko nežinant. Kilo tik klausimas, kodėl mane taip greit pasendino? O todėl, kad mes, kaip tie paukščiai, jau sparūs pakėlė, ruošiamės skristi į pietus žiemoti. Tai ir buvo visa priežastis. Už trūsų ir visas pastangas Irenikei — didžiausia mano padėka.

Iš visos širdies dėkoju žemiau išvardytiems svečiams už sveikinimus, linkėjimus ir dovanas: sūnui Algiiui, dr. R. Račinskui, V. Bružui iš Sudburio, dukroms — Danaui ir Ritai, R. Dobilui, J. Geniui, A. J. Pateriams, G. J. Šarūnams iš Toronto; p.p. Kalvaiciams ir Venskevičiams iš Burlingtono, M.A.D. Mikstams iš Windsor, p.p. Sekoniams, Matulevičiams, Konstatams, M. Laurinavičienei, O. Bliskienei, J. Babrauskui, B. Rakauskui iš Wasaga Beach.

Atskirai dėkoju Juozukui Šarūnui už taip gražų sveikinimo žodį. Mielai draugai, dar kartą Jums visiems mano nuosirdžiausias ačiū!

Aleksas Kusinskis

• Užsakykite "Tėvishės Žiburius" kaip dovaną jaunavedžiams, draugams, pažįstamiems

Hamiltono Lietuvių Žuklautojų ir Medžiotojų Klubo Giedraitis naujo pastato vajus

(Tęsinys nr. 10)

\$689.62: Vilniaus Šaulių Moterų Rinktinė Hamiltono 1982.VIII.30 paaukojo \$589.62 šiuo metu — \$100.00 (papildas iki \$739.62)

\$300.00: DLK Algirdo kuopa Hamiltono (papildas iki \$800.00)

\$250.00: Stasys Dalius

\$200.00: Česlovas Tiškevičius

\$100.00: Motiejus Jonikas (papildas iki \$300.00).

Bronius ir Ona Vengriai

\$ 50.00: Andrius ir Stasė Petkevičiai (papildas iki \$250.00)

Iš viso iki 1983 m. rugsėjo 24 d. gauta \$22,136.45

Klubo valdyba nuosirdžiai dėkoja visiems už taip duosnias aukas.

Klubo valdyba

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 17 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

indėlius (P.C.A.) 6%
santaušas 7 1/2%
kasdienines palūkanas
už santaušas 7%
term. indėlius 1 m. 9 1/2%
term. indėlius 3 m. 10%
reg. pensijų fondo 9 1/2%
90 dienų indėlius 9%
(minimum \$5.000)

IMAME UŽ:

nekiln. turto pask. 11%
asmenines paskolas 12 1/2%
Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaušų dydį iki \$2.000.
Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$10.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių Dieną Worcesteryje, Maironio parke, rugpjūčio 14 surengė JAV LB Bostono apygardos valdyba su savo pirm. J. Rūteniu. Diena buvo pradėta jaunimo tinklinio varžybomis, kuriose dalyvavo Bostono lietuvių ir airių komandos. Visus Lietuvos Dienos dalyvius, susirinkusius salėje, pasveikino pirm. J. Rūtenis. Poetas ir dramaturgas Stasys Santvaras kalbėjo apie A. Ponchiello operą "Lietuviai", kuri buvo sukurta 1874 m., o dabar pastatyta Čikagos lietuvių operos ir vėl pakartota Pasaulio Lietuvių Dienose. Joje vaizduojamos lietuvių laisvės kovos, nes savo kovą italams tada neleido atskleisti okupantai.

Tradicinius tautinių šokių kursus Dainavos stovyklavietėje rugpjūčio 20-27 d.d. surengė Lietuvos Tautinių Šokių Institutas, vadovaujamas Galinos Gobienės. Susilaukta 90 dalyvių iš įvairių JAV bei Kanados vietovių ir net tolimos Argentinos. Šokti mokė kursų lektorės — Jadvyga Matulaitienė, Galina Gobienė, Jadvyga Reginienė, Rita Karasiejienė, Antanina Bulotienė, Dalia Dzikiene ir vieningas lektorius Gediminas Ivaška. Buvo išstudijuotas visas 1984 m. įvyksiančios VII-osios tautinių šokių šventės repertuaras, parodytas tai šventei išnuomotas kolizėjus prie Klevalando.

Septyniadesimtas Lietuvos vyčių seimas, globojamas 3-čio šios kuopos Filadelfijoje, įvyko rugpjūčio 18-21 d.d. vietiniame "Holiday Inn" viešbutyje. Seimam įsijungė apie 40 kuopų, atsiuntusių savo atstovus. Bendras jų skaičius su svečiais peržengė 400. Garbės svečiai ir kalbėtojai buvo vysk. V. Brizgys, Lietuvos atstovas Vašingtone dr. S. Bačkis, L. Kojelis, kun. P. Stravinskis, Filadelfijos miesto atstovai. Lietuvos vyčių centro valdybos pirmininke trečią kartą perrinkta Loretta Stukienė. Ši organizacija dabar turi 3.600 narių. Pastarųjų ketverių metų laikotarpyje jų skaičius padidėjo tūkstančių. Didžiausia yra 36-toji kuopa Čikagoje, vadovaujama pirm. J. Paukščio, turinti per 500 narių. Lietuvos vyčių seimas 1984 m., įvyksiančios Čikagoje, bus globojamas tos kuopos.

Algio Sodonio išpužius iš sovietų okupuotos Lietuvos rugsėjo 7 d. laidoje paskelbė laikraštis "Southtown Economist". Septyniolikametis Algis yra buvęs Vasario 16 gimnazijos moksleivis, dabar lankantis Brother Rice gimnazija. Liepos mėnesį jis lankė gimines Lietuvoje. Visą laiką buvo sekamas KGB agentu. Viešėti tebuvo leista penkias paras Vilniuje, neišvykstant iš jo ribų. A. Sodonis, lydimas pusbrolio, autobusu slapta nuvažiavo Kaunan aplankyti ten gyvenančios tetos. Jiedu ten buvo suimti, tardomi, turėjo sumokėti didokas pinigines baudas.

Argentina
Laikraštis "Laikas", įsteigtas dar kunigų buvusio vysk. Prano Brazio 1948 m., savo 35 metų sukaktį paminėjo specialiu š.m. rugsėjo numeriu. Jame įdėtos buvusių redaktorių ir pagrindinių bendradarbių nuotraukos. Tėvų marijonų leidžiamą "Laiką" dabar redaguoja Ona Kairelienė, atsakingasis ir religinio skyriaus redaktorius yra kun. Augustinas Steigvilas, MIC, administratorius ir spausdintuvės vedėjas — Pijus Gudelevičius, MIC. Sukaktuvinio numerio garbės leidėjų paskelbtas kun. Petras Girčius, gyvenantis Bad Laer vietovėje, V. Vokietijoje, savo paslaugas teikiantis plačiai išsisklaidžiusiems lietuviams.

Mindaugo Draugija Berisse visuotiniame narių posėdyje liepos 31 d. išrinko naują valdybą, veiksiančią iki 1985 m. birželio 30 d. Ją dabar sudaro: pirm. J. Sišlauskas, vicepirm. F. Persico, sekr. L. Mikalaitis, išd. A. Griška, nariai — B. Marcinkevičius, J. Pamperas ir A. Pamperas.

Rosario Lietuvių Bendruomenės valdyba, atjausdama nuo didelių potvynių nukentėjusius argentiniečius, iš savo kuklių lėšų paruošė kelis maisto gaminių siuntinius, kurie buvo perduoti Raudonajam Kryžiui. Iš jų buvo gautas padėkos raštas. Prie siuntinių paruošimo didelę auką prisidėjo V. Makauskas.

Australija
Sydneyjaus "Aušros" tunto skautų tėvų pasitarime rugpjūčio 21 d. išrinktas naujas jų komi-

tetas, kurį dabar sudaro: pirm. dr. I. Venclovas, nariai — Ramunė Cobb, Daiva Bieri, Pajauta Pullinen ir A. Šepokas. "Aušros" tuntas spalio 15 d. Bankstovne, Lietuvių Namuose, surengs kaukių balių "Senovės lietuviai Trakų pilyje". Savo veiklos trisdešimtmetį tada paminės skautų vyčių "Geležinio Vilko" būrelis.

Lietuvių Namais Adelaidėje rūpinasi šiam tikslui sudaryta Lietuvos Sąjunga, turinti 311 narių. Nors kasmet miršta keli nariai, bet juos pakeičia nauji. Tad narių skaičius pamažu didėja. Lietuvos Sąjungos narių susirinkime paaikškėjo, kad praėjusiais metais pajamų turėta \$59.000, išlaidų \$17.000. Didžiąją pajamų dalį sudarė testamentinis R. Andriekaus palikimas apie \$36.000. Lietuvos Sąjunga J. Kazėnas neseniai paliko nekilnojama savo turta, kurio vertė siekia apie \$30.000. Lietuvos Namų ateitis esanti užtikrinta be jokių rinklavių ir paskolų. Jiems išlaikyti kasmet reikia tik \$17.000, o iš baro gaunama pelno apie \$9.000. Kultūriniam reikalams atstovauja K. Pocius vadovaujama biblioteka ir spaudos kioskas. Biblioteka turi 2.400 knygų, įskaitant naujausius leidinius, tačiau tėra 54 nuolatiniai skaitytojai. Kioskas praėjusiais metais pardavė knygų, plokštelių ir rankdarbių už \$5.000, priėmė \$3.500 vertės prenumeratų spaudai.

Britanija

Mažas Boltono lietuvių būrelis rugpjūčio 14 d. neteko a.a. Vincės Urbonienės. Ji mirė po neilgos ligos, sulaukusi 76 metų amžiaus. Buvo žemaitė, kilusi iš Telšių apskrities. II D. karo metais neteko savo vyro. Pokaryje atvyko į Bromsgovą, kur susipažino su Jonu Urbonu ir už jo išteikėjo. Kai po kelių metų ir jis mirė, persikėlė į Boltoną ir ten viena gyveno iki savo mirties. Velionė buvo DBL Sąjungos Boltono skyriaus narė, dalyvaudavo visuose susirinkimuose bei pobūviuose. Laidotuvių apeigas atliko kan. V. Kamaitis, velionė į kapines palydėjo beveik visi Boltono lietuviai.

Dail. a.a. Petras Bugailiškis, miręs š.m. gegužės 7 d. Derbyje ir ten palaidotas gegužės 13 d., paliko daug jau užbaigtų ir dar nespėtų užbaigti paveikslų, nes ruošėsi naujai savo darbų parodai. Tą palikimą dabar tvarko velionės žmona, pas kurią a.a. P. Bugailiškio talento gerbėjai gali įsigyti paveikslų šiuo adresu: Mrs. P. Bugailiškis, 164 Warwick Ave., Derby DE3 6HL, Britain. Ji yra vokiečių kilmės, nemokanti lietuvių kalbos. Kreiptis anglų arba vokiečių kalbomis.

Prancūzija

Parįžiuje yra leidžiamas rusų išievių laikraštis "Ruska-ją Mysl", kartais duodantis informaciją ir apie Lietuvą. Š. m. liepos 7 d. laidoje išistas puslapis buvo skirtas Lietuvos tikintiems. Viršuje įdėta nuotrauka penkių kunigų — tikinčiųjų teisėms ginti komiteto narių su kun. A. Svarinskio priešakyje. Apie pastarąjį išspausdintas ilgas rašinys, paruoštas Kęstučio Jokubyno, Lietuvos tikinčiųjų prašymo tekstant sovietinei valdžiai, reikalaujantis grąžinti laisvę kun. A. Svarinskui. Taip pat išspausdintas tikinčiųjų teisėms ginti komiteto raštas sovietinės Lietuvos prokurorui, reikiantis protestą prieš kun. A. Svarinsko suėmimą.

Vokietija

Tautos šventę Hamburgo lietuviai paminėjo rugsėjo 17 d. St. Ansgaro šventovėje kun. V. Šarkos atnaušatomis Mišiomis ir pasakytu pamokslu. Trumpa oficialioji dalis įvyko tos šventovės salėje, kur įvadinį žodį tarė VLB Hamburgo apylinkės valdybos vicepirm. Leonas Narukas. Mokytoja Tesnau, prieš porą metų atvykusi iš sovietų okupuotos Lietuvos, kalbėjo apie Lietuvos istoriją, Angelę Giedraitienę — apie Vytauto D. pastangas tapti Lietuvos karaliumi. Minėjimas užbaigtas lietuviškomis dainomis. Dalyvių eilėse buvo svečių iš Lietuvos, Lenkijos, Švedijos ir Britanijos. Luebecko lietuviai Tautos šventę paminėjo anksčiau — rugsėjo 11 d., kai juos aplankė kun. V. Šarka, vadovavęs ekuimeninėms pamaldoms. Amžiaus septyniadesimtmečio proga buvo pasiūstas sveikinimas ir dovana katalikų prel. T. Bultjeriui, kurio paslaugomis dažnai naudojasi Luebecko lietuviai.

Simon's Travel

kviečia JAV ir Kanados lietuvius keliauti į LIETUVĄ kartu!!!

13 dienų su giminėmis

Spalio 6 Gruodžio 19

Skelbiamos išvykimo datos.
Visos kelionės lydimos patyrusių palydovų

SKUBĖKITE UŽSISAKYTI!

- Nuperkame automobilius bei kitus daiktus giminėms Lietuvoje
- Sutvarkome dokumentus iškvietimams
- Tarpininkaujame tvarkant palikimus bei suteikiant finansinę paramą artimiesiems giminėms — tėvams, vaikams, broliui, seseriai, vyrai ar žmonai

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės adresu:
2385 Dundas St. W. Toronto, Ont. Canada, M6P 1X2
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

(Kelionių įstaigos registracijos numeris — 1835961)

Toronto "Volungės" choras, vadovaujamas DALIOS VISKONTIENĖS, dainų šventėje Čikagoje Nuotr. Z. Degučio

Kanados Lietuvių Bendruomenė

KLB krašto tarybos suvažiavimas įvyks š. m. gruodžio 3-4 d.d. Toronto Lietuvių Namuose, 1573 Bloor St. W. Visi rinktieji krašto tarybos nariai, apylinkių pirmininkai bei jų atstovai yra prašomi šiame suvažiavime dalyvauti. Šiame suvažiavime bus renkama nauja KLB krašto valdyba.

KLB krašto valdyba prašo visas KLB apylinkių valdybas atsiųsti raštu savo apylinkės metinį veiklos pranešimą iki lapkričio 5 d. KLB krašto valdybos sekretoriui J. Pleiniui, 84 Balsam Ave. S., Hamilton, Ont., L8M 3B3.

KLB kultūros komisijai šiuo metu vadovauja A. Sungailienė; nariai: dr. J. Čuplinskienė, V. Dauginis, A. Karkienė ir kun. J. Staskus. Kultūros komisija rūpinasi ruošos darbais Lituanistikos Instituto suvažiavime, kuris įvyko š. m. rugsėjo 3-4 d.d. Toronte. Kultūros komisijos pirm. A. Sungailienė pasveikino visus šio suvažiavimo dalyvius.

KLB kultūros komisija savo posėdyje 1983 m. liepos 13 d. kultūrininko — visuomenininko premiją \$500 vienbalsiai paskyrė a.a. Jonui R. Simanavičiui, buvusiam kultūros komisijos pirmininkui, kuris labai plačiai reiškėsi KLB visuomeninėje, kultūrinėje ir politinėje veikloje. Šia premija numatyta įteikti velionies žmonai Kanados Lietuvių Dienos iškilmų metu Londone spalio 9 d.

KLB Šalpos Fondas išsiuntinėjo visoms apylinkėms raštus, prašydamas pranešti centrai apie šalpos veiklą apylinkėje ir skatindamas vietos šalpos vienetus bei apylinkių valdybas atkreipti tinkamą dėmesį į senesnio amžiaus lietuvių, kuriems yra reikalinga parama.

KLB švietimo komisija š. m. lapkričio pradžioje ruošia Hamiltone mokytojų konferenciją. Paruošta plati ir įdomi

programa. Konferencijos ruošos darbai rūpinasi Hamiltono šeštadieninės mokyklos vedėja V. Stanevičienė.

Visuomeninių reikalų komisijos pirm. J. Danys suorganizavo PLB seimo metu Kanados Lietuvių Bendruomenės labai turtingą gausiais rodiniais parodą apie Kanados lietuvių kultūrinį bei visuomeninį gyvenimą. KLB paroda buvo užėmusi vieną klasę Jaunimo Centre Čikagoje, kuri buvo užpildyta gautais iš apylinkių ir švietimo komisijos rodiniais.

Artimiausioje ateityje visuomeninių reikalų komisija išsiuntinėš anglų kalba leidinių apie Lietuvą ir jos esamą padėtį parlamentarams ir įvairioms kitoms įstaigoms.

Visuomeninių reikalų komisija Kanados lietuvių vardu įteikė raštą Kanados užsienio reikalų ministeriui, prašantį Kanadą paremti JAV-bių prezidento R. Reagan pareikšimą Jungtinės Tautos Baltijos valstybių reikalui. Taip pat dalyvauta korėjiečių demonstracijoje Otavoje 1983 m. rugsėjo 7 d.

KL Jaunimo Sąjunga, vadovaujama Zitės Bersenaitės su gausia jaunimo talka, įdėjo daug darbo jaunimo kongreso ruošime, ypač Kanadoje. Kongresas praėjo labai puikiai gerų ir gabių organizatorių dėka. Garbė mūsų jaunimui!

KLB krašto valdyba kviečia ir kartu prašo Kanados lietuvių paremti lituanistikos katedros steigimą Ilinosijos universitete. Šis mokslo židinys tarnaus visiems lietuviams laisvajame pasaulyje. Todėl nelaukime atskiros paraginimo, bet tuoj pasiųskime savo auką šiai mokslo įstaigai. Ceikius rašyti ir siųsti: Lithuanian World Community Foundation, 5620 So. Claremont Ave., Chicago, IL 60636, USA.

J.P.

Lietuvos pasiuntinybėje

Lietuvos pasiuntinybės Vašingtone rūmų vidaus remontas, su vasaros pertrauka, jau yra baigtas. Likęs yra tik išorinis pastato atremontavimas, kuriuo dabar rūpinasi techninė komisija.

Vasaros metu, ryšium su PLB seimu ir Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresu, pasiuntinybėje aplankė keli šimtai žmonių: vieni grupėmis, kiti pavieniai. Jų tarpe pažymėtini Australijos lietuviai sportininkai ir Australijos, Brazilijos, Prancūzijos, Vokietijos, Kanados LB atstovai bei kiti.

Š. m. rugsėjo 10 d. pasiuntinybėje lankėsi Lietuvos Vėjų Maspeth 110 kuopos vadovaujama 130 žmonių grupė. Ji buvo atvykusi Vašingtonan dalyvauti 1983.IX.11 Nekalto Prasidėjimo tautinėje šventovėje atnaušajamose Mišiose už persekiojamą Katalikų Bendriją pavergtoje Lietuvoje, atstovėti Šiluvos Marijos ir lietuvių tautos šventės.

Š. m. rugsėjo 10 d. Antanas Dundzila įteikė pasiuntinybei Aldonos Valienės dovana — gražų įremtą a.a. Telesforo Valiaus kūrinių "Paskutinis rytas".

Rugsėjo mėnesį buvo pakabinas pirmame pasiuntinybės rūmų augšte įremtas dail. Petro Kalpoko kūrins, vaizduojas Lietuvos nepriklausomybės atstatymo akto pasirašymą Vilniuje 1918.II.16. Pasiuntinybė labai apgailes-

tauja, kad jau trūksta sienose vietos paveikslams iškabinti.

Š. m. rugsėjo mėn. "Washington Dossier" iliustruotame žurnale, leidžiamame Vašingtone, yra gražiai aprašyti visų valstybių diplomatinį misijų šefai, jų tarpe Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

JAV-bėse yra atstovaujamos 147 valstybės. Ambasadorių ir charges d'affaires tarpe įrašyti yra ir Baltijos valstybių atstovai. Žurnale yra ambasadorių bei charges d'affaires nuotraukos, biografijos, trumpai supažindinama su jų atstovaujama kraštais. Rašoma, kad Baltijos valstybės buvo Sovietų Sąjungos okupuotos 1940 m., bet JAV jų prievartinės inkorporacijos į Sovietų Sąjungą niekuomet nepripažino. JAV pripažįsta tų valstybių atstovus. Jie turi visas diplomatinės privilegijas ir imunitetą; priduriama, kad pagal Valstybės Departamentą atstovo pareikšimą, jų vaidmuo yra išlaikyti laisvos Lietuvos, Latvijos, Estijos idealą. LPŽ

Bookbinding Studio

"SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis.
Telefonas 625-2412
P.O. Box 1343, Postal Station "B"
Mississauga, Ontario L4Y 4B6

Laiškas iš sibirinio lagerio

Rašo Balys Gajauskas, radęs galimybę perduoti savo laišką slaptais keliais laisvajam pasauliui

Permės srities Kučino ypatingasis konclageris. Esame 31 žmogus. Nuo pernai metų vasaros pasiluosavo I. Helis. Išvežė į trėmimą. Pervėdė į griežtą režimą ir išvežė į kitus konclagerius: Ivanenką, Knapą, Lazinskį, O. Ebiejevą. Kalinama 15 asmenų už agitaciją ir propagandą, 12 — už karo metą, 3 — už pagėbimą, 1 — už šnipinėjimą.

Martas Niklus nubaustas už agitaciją ir propagandą 10 metų ir 5 nutrėmimo. Serga radiokulit. Balandžio mėnesį uždare metams į vienutę. Nepra leidžia jo laiškų motinai ir negauna iš motinos (išskyrus kelis).

Vitalijus Kaliničenka nubaustas už agitaciją ir propagandą 10 ir 5. Nuo pernai rudens uždarytas į vienutę metams. Balys Gajauskas, — už agitaciją ir propagandą 10 ir 5. Akis skauda, hipertonią. Viačeslavas Ostrogladas — už ag. ir prop. 10 m. Teistas 1982 m. kriminaliniame lageryje Donecke. Serga skrandžio opa. Skaličas — ag. ir prop. 10 ir 5. Teistas už religinius eilėraščius. Sektantas, invalidas, vaikšto ant dviejų ramentų. Serga skrandžio opa, širdies liga, 62-jų metų.

Vasilis Stusas, ag. ir prop. 10 ir 5. Nesveikas skrandis. Du kartu daryta skrandžio operacija. Viktoras Petkus, ag. ir prop. 10 ir 5. Kyla ant kūno vovys. Levko Lukijanenką, ag. ir prop. 10 ir 5. Serga širdies liga ir skrandžio. Ivanas Kandiba, ag. ir prop. 10 ir 5. Aleksis Tichis, ag. ir prop. 10 ir 5. Serga žarnyno liga. Vasilis Ovsienka, ag. ir prop. 10 ir 5. Vasilis Kurila, ag. ir prop. 10 ir 5. Pusiau aklas, serga širdies liga. Berdnikas, ag. ir prop. 6 ir 5. Henrikas Jaskūnas, ag. ir prop. 10 ir 5. Nikolajus Evgrafovas, ag. ir prop. 10 ir 5.

Viziris (karo metų) nubaustas 15 metų. Ivanas Mamčičas (karo metų) — 15. Serga hipertonią. Titarenka, k.m., 15. Akbas Kerimovas, k.m., 15, serga širdies liga. Ostapenka, k.m., 15. Komisarovas, k.m., 15. Poliščiakas, k.m., 15. Menchas, k.m., 15, be rankos ir be kojos. Kurka, k.m., 15. Kondratiukas, k.m., 15. Leontjevas, k.m., 15. Moisejenka, k.m., 15. Jurijus Fiodorovas — už pagėbimą 15. Serga skrandžio liga. Murženka — pagėbimas, 14. Vasilis Fedorenka — pagėbimas, 15. Anatolijus Filatovas — už šnipinėjimą 15 ir 5.

Palengvintame (viena trečioji) randasi Kurka, Poliščiakas, Komisarovas, Menchas, Leontjevas, Moisejenka, Berdnikas, Evgrafovas, Kondratiukas. ***

Nerusiškai rašytus laiškus gauname per pusantru-du mėnesius. Gauname nuo artimųjų giminių. Nuo kitų žmonių praktiškai negauname. Atrodo, uždrausti. Nuo žmonos, motinos, vaikų galime gauti, bet labai dažnai konfiskuoja. Taip pat mūsų laiškus dažnai konfiskuoja. Pasveikinimai religinių švenčių proga draudžiami. Visus atvirukus konfiskuoja. Paaškina, kad ideologiškai ar politiškai žalingi ar įtariamai suokalbais ir tuo pagrindu konfiskuoja. Jei pradedi aiškintis, kodėl neatiduoda, ar rašai prokurorui, tai atsako, kad laiškas sunaikintas ir konfiskuotas teislingai. Jie sako, kad turi teisę sunaikinti korespondenciją. Tokiu atveju jie visada teisūs.

Prokuratūra visada pateisina betkokių administracijos veiksmus su kaliniais. Kartą prokuroras pareiškė mums, kad jie tiki administracija. Dabar mūsų susirašinėjimas priklauso nuo administracijos malonės — nori duoda laiška, nori neduoda. Betkoks konflikto nagrinėjimas negalimas, nes prokuratūra iš anksto pateisina administraciją.

Iš užsienio laiškų visiškai negauname. Iš visų atima bylos medžiaga. Atima galimybė užprotestuoti bylą, nes žmogus neturi medžiagos, kuria remdamasis galėtų kovoti dėl savo teisių. Kadangi mūsų bylos tai falsifikacija, neįrodytų saugumo sufabrikuotų veiksmų rinkinys, tai jie nenori, kad būtų medžiaga išeitų į užsienį. Todėl jie kruopščiai ją surenka.

Į visus skundus dėl teismo nuosprendžio visos įstaigos

atsako formaliai: byla vispusiškai išnagrinėta, ir teismo nuosprendis teisingas.

Visos bausmės standartinės — 10 ir 5. Į betkokių klausimų parašytus skundus prokuratūra ar kita įstaiga atsako standartiškai: faktai nepasitvirtino. Dažnai paveda skundą išnagrinėti tam, kuriam skundiesi.

Režimą stengiasi išlaikyti kaip saugume. Ypač stengiasi mūs izoliuoti nuo visuomenės ir vienus nuo kitų. Dabar gyvename kameroje po 2-5 žmones. Su kitų kamerų žmonėmis nesusitinkame. Dirbame atskirose kameroje tik tie, kurie gyvena vienoje kameroje. Į darbą išleidžia po vieną kamerą, kad nesusitiktume. Pasivaikščioti išleidžia tik atskirai, kad nesusitiktume. Pasivaikščiojimo kameros taip padarytos, kad negalėtume permosti laisčių. O kad nesikalbėtume, viršuje ant tiltelio vaikščioja prižiūrėtojas. Jeigu kalbamės, tai išveda iš pasivaikščiojimo kameros.

Gyvenamose ir darbo kameroje įrengti tualetai. Gyvenamose kameroje pernai pastatė pertvarėles maždaug 1,5 m augščio. Šiek tiek patogiau. Nuo visos kameros neatitveria. Ventilacijos nėra. Kameroje dvokia. Darbo kameroje nėra net tos formalios pertvarėlės. Savo gamtinius reikalus atlieka visiems matant.

Vienam žmogui skirta kameros ploto du metrai, įskaitant užstatytą plotą — dviaugščiai narai, stalas. Darbo kameros tamsios: dieną reikia elektros šviesos. Tai labai blogai rudeni ir žiemą. Tada ištisą parą gyvename prie elektros šviesos. Naktį taip pat įjungia elektros šviesą. Daugumos žmonių nusilpusios ir nesveikos akys.

Darbas lengvas, tik didelės išdarbio normos. Todėl mažai kas įvykdo. Kaikuriuos baudžia už normos neįvykdymą. Numatytos darbo kodekso lengvatoms invalidams ir nusilpusiems netaikomos. Turi dirbti iki mirties.

Maistas prastas. Kruopos, mėsa (gabaliukas kremzlį, kaulų) dažnai dvokia. Daržovių beveik nėra. Šviežių daržovių visai negauname. Parduotuvių galima nusipirkti už keturis rublius per mėnesį margarino, aliejaus, saldainių po 1 rb. kg. Kaikada būna žuvies konservų, retai lydytų sūrelių ir sausainių.

Kameroje leidžia laikyti penkias knygas ar žurnalus. Jeigu turi daugiau, reikia padėti į sandėliuką. Nors jie sako, kad galime pasikeisti, bet praktiškai labai retai gali pasikeisti, nes raktas pas budintį karininką, o jis nenori leisti keisti knygų.

Negalime laikyti ką nors daugiau parašyto. Atima. Jie aiškina taip: turi teisę rašyti, bet neturi teisės laikyti. Todėl parašei sakinį, ir prižiūrėtojas turi teisę atimti. Neseniai iš mūsų paėmė knygas, žurnalus, sąsiuvinus. Paliko tik penkias knygas ar žurnalus. Todėl ko nors mokytis labai sunku. Be to, paima užrašus.

Nusirengti iki pusės ir kaitinis saule pasivaikščiojimo kameroje draudžiama. Po pietų į pasivaikščiojimo kameras įeina šiek tiek saulės spindulių. Negalima nusivilkinti net švarkelio — jis turi būti užsagstytas. Kaikurie prižiūrėtojai neleidžia net kepurės nusiuimti, Nesilaikančius šių reikalavimų išveda iš pasivaikščiojimo kameros.

Yra penkios pasivaikščiojimo kameros (statinės). Trys kameros yra maždaug 3x5 ir 2,5 augščio. Dvi kameros išbetonuotos, viršus išpintas spygliuotomis vielomis. Viršuje vaikšto prižiūrėtojas. Kameros taip pastatytos, kad saulės spinduliai įeina tik pavakaryje ir labai neilgai. Pasivaikščiojimas — viena valanda. Dvi kameros 2x2 ir 2,5 augščio. Į jas niekad neįeina saulės spinduliai. Čia vaikščioja, jeigu eina vaikščioti, nubausti vienu. Pasivaikščiojimas — pusė valandos.

"Kodėl tokios mažos pasivaikščiojimo kameros?" — klausiamo. Jie aiškina, kad nėra įstatymuose nurodytas

pasivaikščiojimo kamerų plotas, todėl kokias jie nori, tokias daro. Čia tik formaliai yra pasivaikščiojimo kameros. Labai blogas vanduo. Kartais į virtuvę atveža geriamo vandens, bet dažnai jo nebūna, tai verda balos vandenį ir duoda gerti. Jis labai nešvarus, daug nuosėdų, dvokia. Rudenį ir žiemą elektros šviesa labai silpna, pulsuoja. Labai sunku skaityti, gadina akis.

Teistiems už agitaciją ir propagandą dažnai atima pasimatymus. Kas gauna, tai dieną ar dvi. Trumpus pasimatymus duoda vietoje ar veža į gretimą lagerį. Tai pasimatymas pro dvigubą langą. Duoda vieną valandą ar dvi. Kadangi atvažiuoti labai toli, tai daug kas neatvažiuoja.

Jaunas gydytojas — dviem lageriam. Ateina, bet ne kasdien. Gydymas lygus pirmajai pagalbai. Vaistų trūksta. Labai retai atvažiuoja dantų gydytojas ir kiti gydytojai.

Ligoninė — 35-tame lageryje. Žmonės ten gydęsi sako, kad geriau čia karceryje, negu ten ligoninėje. Ligoninės kameros kaip karcerio: mažos, tamsios, žiemą šaltos. Gydymas formalus. Nėra kur išsimaudyti. Tualetai pastatyta vonia. Žiemą labai šalta. Geriau nesimaudyti, nes gali persalti. Ligoninės pasivaikščiojimo kameros tokios, kaip mūsų mažosios, t.y. "statinės".

Ypatingo režimo kalinius ligoninėje stipriai izoliuoja, nemašo su griežtojo režimo kaliniais, neleidžia susitikti, pasikalbėti. Mūsų sąlygos yra skirtingos nuo kitų lageryų sąlygų. Už kriminalinių kalinių ypatingojo režimo sąlygas daug sunkesnės. Mums netaikomos sąlygos, numatytos kalinimo kodekse. Jų netaiko, apeina ir neužsimena apie jas. Daugeliu atvejų mes atiduoti vietinės administracijos malonei. Bado streikus laiko lagerio režimo laužymu ir baudžia.

1982. Permės sritis, Kučino ypatingasis politkalinių konclageris.

B. Gajauskas

DAŽYTOJAS-DEKORATORIS

su 30 metų patirtimi. Atlieka išorės ir vidaus dažymo bei popieravimo darbus. Skambinti vakarais po 6 v.v. 769-7044 Toronte, KAROLIS ABROMAITIS

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski

412 Roncesvalles Ave.

Toronto, Ontario

(prie Howard Park Ave.)

Kabineto telefonas

531-4251

Pacientai priimami

susitarus telefonu

Brangiai Mamytėi

ANELEI JONUŠKIENEI,

palikus šį pasaulį,

dukra DANELE su šeima ir sesutę MAGDULĘ

DAUKŠIENĘ nuoširdžiai užjaučiame ir kartu

liūdime —

O. J. Ažubaliai

B. S. Prakapai

O. J. Marcinkevičiai

O. P. Derliūnai

O. J. Dirmantai

A+A

STASIUI GAIDELIUI

mirus,

jo žmoną ANASTAZIJĄ, dukrą BIRUTĘ su šeima, visus gimines bei artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

E. J. Arcimavičiai

A. A. Laurinavičiai

A. P. Lackai

M. J. Radzevičiai

A. V. Karauskai

A+A

STASIUI GAIDELIUI

mirus,

jo žmoną ANASTAZIJĄ, dukrą BIRUTĘ su šeima ir artimuosius giliai užjaučiame bei kartu liūdime —

E. A. Pūkai

O. V. Marcinkevičiai

P. V. Melnykai

Siuntiniai į Lietuvą

Siųskite siuntinius sekantį kartą pigiau ir greičiau.

Palyginkite mūsų kainas:

laivu	lėktuvu
iki 5 kg — \$17.00	\$31.50
iki 10 kg — \$27.00	\$55.50

Visos prekės turi būti naujos. Siunčiame ir avies kailius pigia kaina. Multo mokesį gali apmokėti siuntėjas Kanadoje arba gavėjas Lietuvoje.

Naujas standartinis maisto siuntinys "Holiday":

(Kaina \$66.00, įskaitant oro pašta)

kava (instant)	— 0.06 sv.	arbatžolės ("Salada") ...	— 0.12 sv.
braziliška kava	— 1.00 sv.	sriuba (jautienos ir vištienos	
kakava "Nelson"	— 0.55 sv.	buljonas "instant")	— 0.60 sv.
karštas šokoladas		apelsinų sunkos milteliai —	1.15 sv.
"Quick"	— 1.65 sv.	saldainiai (fruit drops) ..	— 0.56 sv.
3 plytelės šokolado		juodieji pipirai	— 0.08 sv.
"Saroti"	— 0.66 sv.	cinamonai	— 0.07 sv.
arbatžolės ("Tetley")	— 0.25 sv.		Iš viso 10 svarų.

Priimame užsakymus paštu.

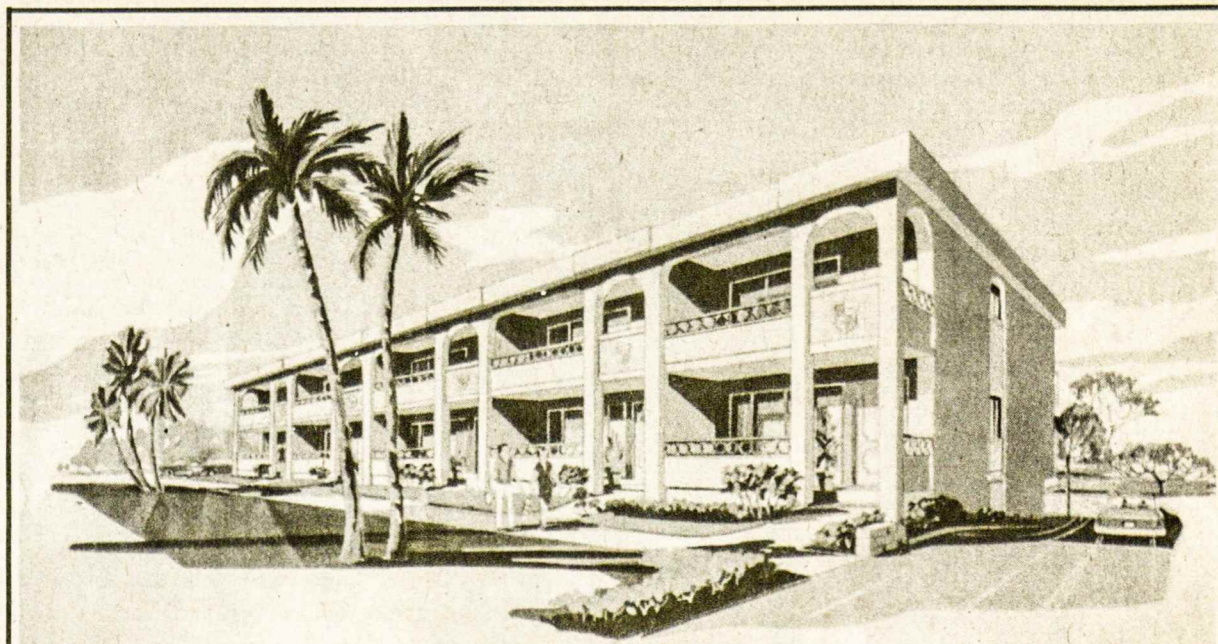
Muitas apmokamas Sov. Sąjungoje.

Adresas: Save-o-way, 337 Roncesvalles Ave.,

Toronto, Ont. M6R 2M8 Telefonas 532-3042

arba Save-o-way, 747 Barton St. E., Hamilton,

Ontario L8L 3A9. Telefonas 544-3603

Daytona Beach, Florida

Baigiami statyti

"Atlantic Villas"

(Condominium-Townhouse).

Kiekvienas su keturiais balkonais, dviejų automobilių garažu ir dideliais kambariais. Iš vienos pusės skersai gatvę matyti nepaprastai gražus vaizdas į jūrą, o iš kitos pusės balkonų matyti visos Halifax upės slėnis. Kaina prieinama.

Skambinti vakarais ir savaitgaliais (904) 761-5671 arba

Čikagoje (312) 425-7160.

VYTAUTAS A. JONYNAS

O šiandien visviena — Kęstutis ar Šmūila,
Ar šaukęs prieš carą: „Daloj, satana!“
Ir tas, kurs tą Šmūilą sudirbo
i mūila
Ir tas, kurs svyravo, kaip lendre
plona...

A. Gustaitis

1968 m. pasirodė svarus kolektyvinis leidinys — „Lietuvių literatūra svetur“ (LLS), aptariantis visų literatūros žanrų raidą. Kritikos skerspjūvi, atseit Pelenės vaidmenį, atlikti jame buvo pavesta Vladimir Kulbokui. Pelenės — juodadarbės vaidmenį ta prasme — įėigu jo kolegų galėjo savo rašiniuose pasinaudoti (nebūtinai jie tai darė) spaudoje pasirodžiusiais straipsniais, tai jam, Kulbokui, tokios pagalbos iš kitur nebuvo. Niekas iki tol nebuvo susigundęs parašyti tokios kritikos apžvalgos. Nenuostabu. Kritikos istorijos patrauklumu nepasizymi. Nei rašančiam, nei skaitančiam. Tai dažniausiai būna sausas ir sprangus pavardžių bei rašinių pavadinimų šiurpyns. Tuo galim įsitikinti, sakysim, paskleidę slavistų profesorų (labai galingą savo užmoju LLS) straipsnių rinkinį „Russkaja literatura v emigracii. Sbornik Stat'ei“ (Univ. of Pittsburgh, 1972), kuriame esama taipogi skyrelių kritikai bei periodikai. Tačiau jie tokie blankūs, konspetkiški, kad iš jų visai neatsekama nei tos kritikos raida, nei būdingesni rusų emigrantų kritikos bruožai, kaip pvz. dėmesys klasiškams ir savųjų modernistų-futuristų ignoravimas. (Apie tai sužinom iš kito veikalo — „Russian Modernism. Culture and the Avant-Garde 1900-1930“ (Ithaca, N.Y. Cornell Univ. Press, 1976).

Tų nedėkingybių nepabūgęs V. Kulbokas ėmėsi darbo, susirado sau trasą ir pasigėrėtinu kruopštumu atliko retrospektyvinę kritikos bibliografiją — uždavini, kuris paprastai patikimas mažiausiai trijų-keturių dokumentalistų grupei. Ir jam pavyko sukurti anaipol ne bespalvį, bet dvikantį tikroviškumu, atskleidžiantį išeivijos kultūros vėpūtinį kontūrą kritikos skerspjūvi, taip pakėlusį LLS leidinio vertę, kad gavęs recenzuotą tą knygą „Metmenyse“ (nr. 18, 1969) pavadinau jo darbą „LLS statinio kertinių akmeniu“ ir rašiau:

„Ironiškiausia tai, kad jei ne milžiniška darbo pakrova, nedaug būtų betrukę, kad įvalgus, atidus ir stebėtinu kruopštumu žmogus Kulbokas būtų, ko gero, galėjęs pagrauzti savo termitiniu kruopštumu ir nuverst į griuvėsių laužą patį LLS mauzoliejų“.

Vargu ar tie žodžiai pakurstė V. K. asmenyje grauziko nūšulį, bet jis pasiryžo plėsti ir gilinti savo rašinio vagą. Ir taip 1982 m. susilaukėm jo papildymo knygos „Lietuvių literatūrinė kritika tremtyje (LLKT)“ pavidale.

Veikalą išleido, gerokai užlaikiusi staliūje rankraštį, Lietuvių Katalikų Mokslo Akademija Romoje. Kaip aiškinamasi „Leidėjų pastabose“ todėl, kad norėjosi papildyti ir patikslinti šaltinių nuorodas. Čia pat apgailestaujama, kad autorius nedovanotinai sunaikinęs surinktąjį šaltinių medžiagą. Tikriausiai kalbama apie spaudos iškarpas, fotokopijas ir t.t. Būdinga, kad neužsimenama, jog „spaudos išlaidos apmokėtos Veronikos ir Vladio Kulbokų lėšomis“. Tai aptinkam kitoje vietoje.

I

Leidėjų rūpesčiai, kad būtų patenkinti techniškieji reikalavimai, iš dalies suprantami. Bet nemažiau skaitytojų suprantama, kad prasmegęs šaltinių nuorodų knaisiojime V. Kulbokas neturėjo kada pagalvoti apie rankraščių teksto pakeitimus, suglaudimą ar kokią pastangą sintetinio linkme. Netgi apie jo pratęsimą iki vėlesnės datos. Užgriuvęs techniškas darbas privertė jį užsklęsti savo apžvalgą 1972 m. data. Šis faktas nėra autoriaus pakankamai pabrėžiamas ir primenamas. Užtat nenuostabu, kad skai-

tytojas, pavartęs skubiai knygą, gali pasipiktinti, kad joje neminimos tokios rimtos kritikos kaip A. Staknienė, V. Kerlertienė ar Ž. Bilaišytė. Priežastis paprasta: iki 1972 m. jos dar nebuvo įmynusios tvirtai pėdų į kritikos raštiją. Nėra abejonių, kad V.K. veiklas būtų daug pajvairėjęs (gal net jo tonas būtų pasikeitęs), jei jo daryta apžvalga būtų sustabdyta ties, sakysim, 1981 m. riba.

Kaip bebūtų, jo tekstas išaugo iš 117 pirmojo rankraščio puslapių į 550 puslapių tomelį. Sprendžiant tačiau iš turinio lentelės, knygos sandaroje didesnių pakeitimų nėra. Nebent, paklauses recenzentų pastabų, V. Kulbokas liaujasi grupavęs kritikus į neaiškias kategorijas a la „kritikų-moralistų“, „atlaidžių“ ar kokių „Literatūros Lankų“ pakeičiųjų ir t.t. grupes, surikiuodamas juos šiuokart pagal kartas. Tas pėrtvarkymas, pripažinkim, nepakeičia pirmojo teksto iš esmės, tik vyresniosios kartos gretos pasipildo net septyniais naujais vardais, tuo tarpu vidurinioji karta susilaukia vos dviejų naujų profilių (P. Jurkus ir P. Visvydas), o jaunosios kartos gretose sumirga vienas naujas veidas — Lūtas Mockūnas. Atidžiau pažvelgus tačiau, matosi, kad piešdamas vidurinėsios kartos portretus, V. Kulbokas kur kas išsamiu aptaria jų indėlį, itin rūpestingai išgliaudydama jų autorių straipsnius, pasirodžiusius ne vien žurnaluose, bet ir savaitraščiuose, metraščiuose, Kanados ir Australijos spaudoje.

Naujas dalykas yra skyrius „Laikraščiai ir žurnalai išeivijoje (Europoj ir Amerikoje)“. Jo įterpimas iš karto pasirodo diskutuotinas. Juk tokio pobūdžio informacija paprastai lengvai surandama tiek amerikiečių, tiek lietuvių bibliografiniuose leidiniuose. Tas skyrius betgi pasitarnauja autoriui kita prasme. Vys pirmą tai priemonę parodyti skaitytojui, kokiais šaltiniais jis naudojosi sudarydamas LLKT. Taip sakant, kokius kompleksus jis išlesiojo, peržiūrėjo nuo A iki Z. Tai taip pat proga išvardinti tų laikraščių literatūrinius bendradarbius. Bet jis praverčia dar ir kitam reikalui.

Niekam nepaslapstis, kad pasitinkant tokio pobūdžio veikalus kaip LLKT recenzentai peršasi visa eilę galimų prieikių. Viena jų — dairytis, ar nėra praleista knygoj kokių „įžymybių“ ar „epochinės reikšmės“ rašinių. Tokiam priekabiam recenzentui, ypač įėigu jis apsisprendęs užmiršti, kad tai vieno asmens darbas, LLKT yra pakankamai sodri ganykla. Kadangi kritikai surikiuojami skyriuose „Pavieniai autoriai“, nevisada aišku, kodėl Kulbokas nepaskyrė atskiros kajutės tam ar anam, palikdamas jį miegot ant denio. Pz. nėra jos Br. Vaškevičiū-Vėlaikiui, nusipelnusiam jau vien už tai, kad jis pirmas pradėjo „Akiračiuose“ seriją apybraižų apie Lietuvos rašytojus, pavadintą „Susipažinimui...“ Arba kodėl jos nedavė Vladiui Kulbokui. Juk sprendžiant pagal nuorodų skaičių vardu rodyklej, jis tokios „kabinos“ nusipelnė nemažiau už kitus.

Bet kaip tik tas faktas, kad V. Kulbokas aprūpino veikalą pavardžių rodykle, sumenkina tų prieikių rimtumą. Iš tiesų rodyklės pagalba skaitytojas gali lengvai susirasti informaciją apie visą eilę asmenų, kuriem autorius pagailėjo atskiros poskyrio. Toji pavardžių rodyklė (pavadinimų joje nėra ir todėl nevisai lengva susijiešioti pvz. ką rašė žmonės apie tokį leidinį kaip „Lietuvių literatūra svetur“) nukreipia skaitytoją taip pat į skyrių „Laikraščiai ir žurnalai“, tuo pačiu įgalindama skaitytoją pasitikrint, ar kartais V.K. knygoje nepraganyti kokie svarbesnieji straipsniai. Visa tai pakelia LLKT referencinę vertę. Juo labiau, kad, kaip sakėm, Kulboko stengtasi būti rūpestingų ir objektyvių.

Sunku būtų jį pakaltinti kurio nors ideologinio sparno atstovų beatodairiniu augštimimu. Priešingai, skaitant jo apybraižas tenka stebėtis jo

sąžiningumu ir kovingumu. Juk ne vien teko jam susižvejojti, užregistruoti rašinius, aptiktus pageltusiuose kompleksuose, bet ir dažnai perskaityti juos iš naujo, išsigrabstant tame neretai skystame virale vieną kitą aiškesnę mintelę. Tai herkuliškas darbas, nusipelnas visų mūsų pagarbos. O juk tų pavienių autorių būrys nemažas — net 48. Jei leidykla būtų sumaniusi aprūpinti leidinį jų nuotraukomis, būtų išėjęs visai dailus albumėlis. Kažkas panašaus į „Kratkaja sovetskaja literaturnaja entsiklopedija“.

II

Faktinai LLKT — „referencinė“ knyga pasitarnauja skaitytojui kur kas vispusiškiau.

1. Visų pirma tai retrospektyvinė išeivijos literatūrinės kritikos bibliografija. Jos pagalba lengvai susirandamos nuorodos į rašinius spaudoj, pasirodžiusius pirmojo 25-mečio būvyje. Tokio parankaus įrankio nesam iki šiol turėję iki pasirodant Lituanistikos Instituto „Lietuvių išeivijos spaudos bibliografijai 1970-1974“, pirmą kartą aprūpinant tinkamais indeksais.

2. Tai taip pat tokių amerikietiškių leidinių, kaip „Book Review Digest“, „Twentieth Century Criticism“, „Contemporary Literary Criticism“, lietuviškasis atitinkmuo. Žinoma, mažesnėje skalėje. Tai koliazas, atskleidžiantis nuomonių skaidą, pasiitinkant išeivijos poezijos ar prozos kūrinius. V. Kulbokas ne tik atpasakoja įvairių kritikų mintis, bet ir dažnai cituoja jų straipsnių ištraukas. Retai kada jis užmiršta paminėti, kad į vieno samprotavimus atsišaukė skirtingos nuomonės. Šis portretų technika padeda skaitytojui pačiam susidaryti vaizdą, kokiais meniškais kriterijais operavo rašiusieji. Kokių gvų ar mirusių autoritėtų balsu jie dangstėsi. Savime suprantama, nesitiktina LLKT rasti išvardinimą visų knygų ir visų straipsnių.

3. Tai mūsų knygos gerbėjų, kultūrininkų biobibliografinis žinynas, papildas informacija, kartais randama, kartais ne „Lietuvių Enciklopedijoje“. Sakytumėm daugiau negu papildas, nes V. Kulbokas turi retą dovaną skirti pelus nuo grūdų, rūpestingai iškelti kritikų pasisakymuose originalias, ne konvencines, visų „nučiupinėtąs“ mintis.

4. Autorius įterpė didelius skyrius „Specialūs klausimai ir problemos“, pasidalinančius į galybę poskyrių, kaip pvz. „Ginčas dėl „Penkių stulpų“, „Pasipriešinimas kultūriniam nuosmukiui“, „Ramono „Kryžių“ ginčas“ ir t.t. Tuo būdu LLKT yra drauge ir išeivijos kultūrinio gyvenimo istorija. Žvelgiant šiandien į tas maistis, susikibimus į atlasus, drebinusius išeivijos mikrokosmą, jie atrodo gana niekinę. Nenoram grįžta atmintin poeto A. Gustaičio ketureilis: „O šiandien visviena Kęstutis ar Šmūila... ar tas, kurs tą Šmūilą sudirbo i mūilą...“. Arba kodėl jos nedavė Vladiui Kulbokui. Juk sprendžiant pagal nuorodų skaičių vardu rodyklej, jis tokios „kabinos“ nusipelnė nemažiau už kitus.

Šie skyriai padaro LLKT lengvai skaitomą ciliniam tautiečiui, nors, atvirai kalbant, nevisi jos poskyriai būtini. Aiškiai iškrenta iš leidinio rėmų, sakysim, „Salomėjos Nėries klausimas“, nes jame kalbama ne apie kūrybinį jos palikimą, ne apie jos įnašą mūsų lyrikon įvertinimą, bet apie žmonių piktinimąsi jos nužėgijimu i priešio stovyklą. Teisingiau apie tai — kaip protingi žmonės tramdė karštais, pasinešusius degtiną, kaip ragana. Taipgi nesvarbus yra ir skyrelis „Politinis poeto ginčas“, atpasakojantis H. Nagio ir J. Meko kaktomus, nieko bendro neturinčią su poezija, nebent parodžiusią, kad išeivijoj būta ideologinės poliarizacijos. Kiti skyreliai, kaip „Literatūrinio palikimo klausimas

Lituanistikos Instituto pirmininkas prof. RIMVYDAS ŠILBAJORIS kalba šio instituto narių suvažiavime Toronte 1983.IX.3 Nuotr. B. Tarydo

Lietuvių Tautodailės Institutas

Išrinkta nauja taryba ir valdyba

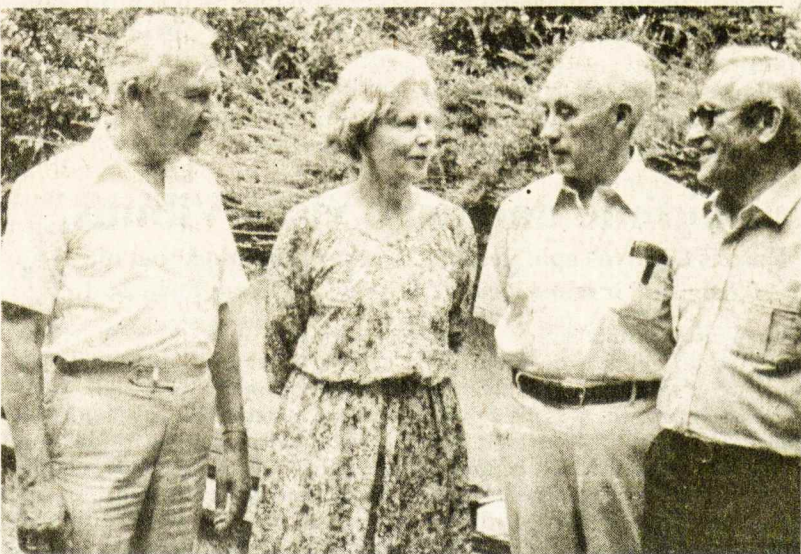
Š.m. rugsėjo 24 d. dailininkų A. ir A. Tamošaičių sodyboje prie Kingstono, Ont., Lietuvių Tautodailės instituto nariai turėjo metinį susirinkimą. Iš virš 200 narių susirinkime dalyvavo 33 su 70 įgaliojimų iš Bostono, Čikagos, Detroito, Niujorko, Montrealio, Otavos ir Toronto. Susirinkimą pradėjo pirm. L. Balsys. Dail. A. ir A. Tamošaičiai pasveikino susirinkusius. Susirinkimo pirmininku išrinktas A. Paškevičius, o sekretoriumis — I. Meiklejohn ir O. Taseckienė. A. Paškevičius perskaitė praejusio susirinkimo protokolą, kuris buvo priimtas. Pirm. L. Balsys pranešė apie buvusią LTI veiklą, pabrėždamas, kad lietuvių tautodailės puoselėjimas yra svarbi priemonė lietuviškumo išlaikyme. Išd. V. Matulaitis apžvelgė LTI izdo ir knygų platinimo reikalus. Per 9 mėnesius parduota — išsiusta 1700 knygų apie margučius. Nedaug jų beliko. Po pranešimų įvyko įvairūs

pašnekesiai ilgesnį laiką.

Susirinkimas išrinko naują LTI tarybą — pirmininku A. Paškevičių, o sekretore — Br. Palilionienę; valdybą: kuratoriumi — A. Tamošaitį, švietimo vadovė — A. Tamošaitienę, specialieis reikalams — P. Reginą, nariais įvairiom pareigom — L. Balsį, V. Matulaitį, I. Meiklejohn, A. Vaitonienę ir O. Taseckienę. Pastarieji patys pasiskirstys pareigomis.

Dail. A. ir A. Tamošaičiai rengia tautinių juostų raštų (III) ir lietuviškų puošmenų ornamentų (IV) atskiras knygas, kurias išleis LTI. Numatoma paruošti anglų kalba garšai filmui „Lietuvių audinių daile“ ir išleisti mokoymo pobūdžio techniškų tautodailės darbų knygelę. P. Regina pa informavo apie galimybes įsteigti lietuvių archyvą.

LTI valdyba nuosirdžiai dėkoja J. ir S. Bubuliams už padovanotą maistą susirinkimui pavaišinti. V. M.

Susitikę Europos Lietuviškųjų Studijų Savaitėje. Iš kairės: prof. V. Bieliauskas, dr. D. Bieliauskienė, J. Pažemėnas, kun. J. Petrošius

Šypsena

Pr. Visvydas

Smagu gyventi tarp neblogų žmonių. Dar smagiau — tarp neblogų merginų, kurios praidamos nusišypso. Šypsena puikiai išsaka nūdienę mūsų jauseną. Deja, neužsiginsi, tai mūsų gyvenimo dalis, ir ta laiko fono drobė — išeivijos nusivylimui, iliuzijų, baisejimosi sekso baubais neabejotinai pravers būsimiesiems išeivijos kultūrinio gyvenimo istorikams. Jeigu jų atsiras...

Šie skyriai padaro LLKT lengvai skaitomą ciliniam tautiečiui, nors, atvirai kalbant, nevisi jos poskyriai būtini. Aiškiai iškrenta iš leidinio rėmų, sakysim, „Salomėjos Nėries klausimas“, nes jame kalbama ne apie kūrybinį jos palikimą, ne apie jos įnašą mūsų lyrikon įvertinimą, bet apie žmonių piktinimąsi jos nužėgijimu i priešio stovyklą. Teisingiau apie tai — kaip protingi žmonės tramdė karštais, pasinešusius degtiną, kaip ragana. Taipgi nesvarbus yra ir skyrelis „Politinis poeto ginčas“, atpasakojantis H. Nagio ir J. Meko kaktomus, nieko bendro neturinčią su poezija, nebent parodžiusią, kad išeivijoj būta ideologinės poliarizacijos. Kiti skyreliai, kaip „Literatūrinio palikimo klausimas

Lietuvoj“, galėjo būti žymiai sutrumpinti. Kai dėl skyrelio „Vaikų literatūros kritika“, Kulboko vietoj būtumėm pasiitenkinę pačiu pirmuoju straipsnio sakiniu: „Ypatin-gai pasižymėjusio bei atsidėjusio vaikų literatūros kritiko tremtyje neturime“. Taškas! (Bus daugiau)

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Vytieno Vasyliūno vargonų muzikos koncertu rugpjūčio 13 d. buvo pradėta ateitininkų sendraugų poilsio ir studijų savaitė Tėvų pranciškonų vasarvietėje Kennebunkporte, Me. Vienuolyno koplyčioje jis atliko J. S. Bacho, J. Stanley ir M. K. Čiurlionio kompozicijas. Prof. dr. V. Vytenis yra fizikas, dirbantis V. Vokietijoje, muzikai skiriantis laisvalaikius. Fortepijonu jis akompanuodavo smuikininkui savo tėviui a.a. Izidorui Vasyliūnui, vis didesnę dėmesį skirdamas vargonams. Dabar jis kasmet surengia apie 15-20 vargonų muzikos koncertų Europoje, daugiausia V. Vokietijoje, bet yra koncertavęs ir Kolumbijoje bei Australijoje.

Stepono Dariaus ir Stasio Gireno skrydžio per Atlantą bei jų tragiškos mirties penkiasdešimtmecio proga rašinių konkursą jaunimui buvo paskelbusi 36-toji Lietuvos vyčių kuopa Čikagoje. Konkursu tema: „Kaip Darius ir Girėnas prisidėjo prie to, kad galime didžiulius esą lietuviai?“ Konkurso laimėjo keturiolikmetė Vida Brazaitytė, vidurinės Oak Lawn mokyklos moksleivė, ir trylikametė Asta Tijnelytė, Nekalto Prasidėjimo parapijinės mokyklos moksleivė. Lietuvos vyčių pirm. Loreta Stukienė joms po \$100 įteikė liepos 4 d. Dariaus ir Girėno skrydžio 50 metų minėjimo prie paminklo Marquette Parke.

Juozo Brazaičio „Raštų“ IV tomą Čikagoje išleido „Laisvė“ fondas lietuviškai kultūrai ugdyti. Knyga, turinti 563 psl., įrista į ketus viršelius, atspausdinta „Draugo“ spaustuveje. Ją redagavo Alina Skrupskelienė ir Česlovas Grincevičius, viršelį nupiešė dail. Ada Sutkuvienė. Į šį tomą įsutekta J. Brazaičio rašiniai lietuvių kultūrininkams, t e a t r a, kultūrininkams, mokyklų reikalams.

Šeštasis lietuvių teatrų festivalis, rengiamas JAV LB kultūros tarybos, bus lapkričio 23-27 d.d. Čikagoje; Jaunimo Centre. Festivali rūpinasi specialiai sudarytas komitetas: pirm. Anatolijus Kairys, vicepirm. Birutė Jasaitienė, žymenų vakaro vadovė M. Marcinkienė, sekretorius ir programos redaktorius Apolinaras Bagdonas, išd. Juozas Slajus ir ekonomas Antanas Valavičius.

Šiemetinės Broniaus Jonušo vardo stipendijos po \$1.000 paskirtos dviem lietuviams — čikagietei Danutei Račiūnaitėi ir Omahoje užaugusiai Juditai Praitytei. Stipendijas lituanistikai studijuoti yra įsteigusi Omahoje gyvenanti Emilija Jonušienė, pagerbdama savo mirusio vyro kompoz. B. Jonušo atminimą. Eilės tvarka jas lig šiol buvo laimėję — Robertas Saldys Brazilijoje, dainavimą studijavusi Marytė Bizinkauskaitė iš Bostono, lietuviškai spaudai rašantis Vilius Dundzila Čikagoje, su skautais dirbanti Teresė Gaidelytė Omahoje, keramikos darbais parodose pasižymėjusi Livija Lipaitė Los Angeles mieste. Šiemetinė turėjo būti šeštoji B. Jonušo vardo stipendija. Vertintųjų komisija betgi buvo gavusi tiek daug stipendijos vertų kandidatų, kad E. Jonušienė sutiko paskirti dvi stipendijas po \$1.000. Danutė Račiūnaitė 1982 m. yra baigusi istorijos studijas bakalaurės laipsniu Ilinojaus universitete Čikagoje, o šiemet Ilinojaus universitete Urbanoje gausi magistrės laipsnį žurnalistikoje. Šiais mokslo metais vėl grįžo Ilinojaus universitetat Čikagoje, siekdama doktorato lituanistikos srityje. Ji taipgi bus dr. M. Saulaitytės-Stankuvienės asistente, dėsiančia pagrindinį lietuvių kalbos kursą. D. Račiūnaitė yra dirbusi su skautėmis, priklausiusi tautinių šokių grupei „Švyturys“, baigusi Pedagoginį Lituanistikos Institutą. Judita Praitytė baigė lituanistinę mokyklą Omahoje, reikiškie tautinių šokių grupėje „Aušra“. Vietinę gimnaziją baigė pirmąją mokinė, buvo išrinkta paauklųjų katalaitė „Omaha Teenager of the Year“, dalyvavo dviejuose pažangiausių abiturientų renginiuose Dallas mieste — „Salute to Excellence“ ir „Golden Plate Banquet“. Apie ją rašė Omahos ir Nebraskos laikraščiai, pabrėždami, kad ji yra lietuvių, gerai kalbanti lietuviškai. Devynius metus mokėsi skambinti fortepijonu. Dabar studijuoja Ilinojaus universitete Čikagoje.

Vilniaus dramos teatras šį sezoną savo repertuarą papildys trimis lietuvių autorių kūriniais. Vyr. rež. H. Vancėvičius paruos V. Bubnio romano „Po vasaros dangum“ inscenizaciją. Premjerą taipgi susilauks dvi naujos pjesės: G. Mareckaitės — „Eglės namai“ ir E. Mikulėnaitės — „Vis tas pats“.

Rajoninių Biržų kultūros namų kapelai, vadovaujama Vaclovo Ščiupoko, suteiktas liaudies kapelos vardas „Širvena“. Kapela kasmet surengia 20 koncertų, dalyvauja dainų šventėse, konkursuose „Grok, Jurgeli“, yra pasirodžiusi Lietuvos, Latvijos ir Estijos televizijų programose. Nesenai „Širvena“ su Druskininkų kultūros namų moterų ansambliu „Dzūkų daina“ turėjo sėkmingą koncertinę išvyką į R. Vokietiją. „Širvenos“ repertuare — J. Gaizausko, P. Bekerio, V. Kuprevičiaus bei kitų lietuvių kompozitorių kūriniai.

Mažvydo parkas Klaipėdoje kiekvieną vasarą susilaukia naujų skulptūrų. Šią vasarą kūrybinė Lietuvos skulptorių stovykla septintą kartą buvo surengta Smiltynėje. Aštuonias dekoratyvines plastikos skulptūras Mažvydo parkui sukūrė K. Jaroševaitė, V. Narutis, V. Neniškis, M. Navakas, A. Bosas ir kiti skulptoriai. Mažvydo parko skulptūrų muzėjus po atviru dangumi dabar jau turi 98 kūrinius. Klaipėdietė architektė J. Kijauskienė ruošia parko aplinkos ir skulptūrų muzėjus pertvarkymo planus. Jų dėka Mažvydo parkas pagražės, lankytojai galės išsamiu susipažinti su moderniosios skulptūros raida Lietuvoje.

Kauno dramos teatras savo 64-tąjį sezoną pradėjo gastrolėmis Maskvoje rugsėjo 15-29 d.d. Lietuviškajai dramaturgijai atstovavo V. Krėvės „Šarūnas“, J. Grušo „Gintarinė vila“, egleinė E. Ignatavičiaus ir J. Vaitkaus drama „Svajonių piligrimas“, kitataučių dramaturgijai — M. Gorkio „Paskutinioji“, esto M. Unto „Svarbiausioji repeticija“, bulgaro I. Radojevo „Raudona ir ruda“, švedo A. Strindbergo „Kreditorius“. Šį sezoną vyr. rež. J. Vaitkus paruos kompoz. B. Kutavičiaus ir poeto S. Gedos poema-opera „Žalias paukštis strazdelis“, susietą su poetu Strazdeliu. Spektaklini bus įjungta pantomima. Aktoriai turės parodyti ne tik vaidybinius, bet ir muzikinius sugebėjimus.

Tradiciniai J. S. Bacho festivaliai jau 35-eri metai rengiami Ausbacho, V. Vokietijoje. Šiemetinio festivalio atidaryme J. S. Bacho orkestrui dirigavo vilnietis Saulius Sondeckis, dalyvavo solistai — fleitistas A. Nikolė iš Prancūzijos ir smuikininkas K. Giunteis iš V. Vokietijos. S. Sondeckis su kameriniu Lietuvos orkestru taipgi gastroliavo Suomijoje, kur vilniečiams muzikams teko įsijungti į XI-jį Lahčio vargonų muzikos festivalį. Su austrais solistais H. ir M. Hazelbiokais buvo atliktas A. Halerio „Koncertas vargonams, klavesinui ir kameriniam orkestrui“. Kamerinis Lietuvos orkestras į savo koncertinius pasidarymus taipgi buvo įjungęs A. Vivaldžio, P. Čaikovskio, M. K. Čiurlionio, F. Bajoro kūrinius.

Vilniaus filharmonija, oficialiai vadinama Lietuvos filharmonija, naująjį sezoną rugsėjo 17 d. pradėjo VII-ju vargonų muzikos festivaliu. Jame dalyvavo vargonininkai — J. Landsbergytė, G. Kviklys, V. Prekerytė, B. Vasiliauskas, L. Melnikas, D. Sverdiolas, E. Oganesianas, S. Dižuras, O. Cintinis, V. Stambolcianas, A. Kotliarevskis, R. Bemė, atvykęs iš R. Vokietijos. Filharmonija rugsėjo 19-23 d.d. surengė tradicinės muzikos dienas moksleiviams Telšiu, Plungės, Kretingos, Skuodo, Mažeikių rajonuose. Filharmonijos atstovai dalyvaus sąjunginiuose muzikos festivaliuose, kamerinis Lietuvos orkestras surengs savo koncertų ciklus Maskvoje ir Leningrade. Smuikininkas R. Katilius gastroliuos Jugoslavijoje ir Meksikoje, dirigentas J. Domarkas — Suomijoje, styginis M. K. Čiurlionio kvartetas — Čekoslovakijoje, styginis Vilniaus kvartetas — R. Vokietijoje, kamerinis Lietuvos orkestras — Vengrijoje, pianistė M. Rubackytė, baritonas E. Kaniava ir sopranas R. Maciūtė — Islandijoje. Vargonininkas L. Digrys, styginis Lietuvos kvartetas ir ansamblis „Lietuva“ dalyvaus Lietuvai skirtose dienose V. Vokietijoje. V. Kst.

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 23 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10 - 3	90 dienų termin. indėlius	8 1/2%
Antradieniais	10 - 3	180-185 d. termin. ind.	9 %
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	9 1/2%
Ketvirtadieniais	10 - 8	term. indėlius 2 metų	10 %
Penktadieniais	10 - 8	term. indėlius 3 metų	10 %
Šeštadieniais	9 - 1	pensijų s-ta	8 %
Sekmdieniais	9.30 - 1	spec. taup. s-ta	7 1/2%
		taupymą s-ta	6 %
		depozitų-čekių s-ta	

DUODA PASKOLAS:
asmenines nuo 12 %
mortgičius nuo 10 1/2-13 %

ANAPILYJE skyrius veikia sekmd. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽININGAS PATARNAVIMAS

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir
2239 Bloor Street West. • Telefonas 762-7775
Parduodami kailiniai opsaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Dan Air

Atlieku vėsinimo ir šaldymo sistemų remonto darbus namuose, automobiliuose ir komerciniuose pastatuose.
Savininkas — Danny Jurėnas
Toronto tel. 233-9185 (tarnyba veikia 24 valandas)

HOMETARIO

Real Estate Ltd. Insurance Brokers
Pilnas patarnavimas nuosavybių srityje. Pasibaigę namų arba automobilio drauda? Prieš mokėdami, pažiūrėkite į mūsų kainas. Prašykite — "Ted" tel. 531-3506 171 Roncesvalles Ave, Toronto, Ont.

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS

MARGIS DRUG STORE TURI "LOTTARIO" LOTERIJOS SKAITYTVĄ (KOMPIUTERĮ)

PROGRESS

REAL ESTATE LTD. REALTOR
1072 Bloor St. W.

Perkant ar parduodant nekilnojamoj nuosavybę visada

Jums sąžiningai patarnaus A. Bliūdžius

Telefonai: 534-9286 • namų 537-2291

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

* Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
* Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. * Visi automobilių mechaniniai
* taisymai. * Snieginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
* GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

PARKSIDE

MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Vaziuoti (vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų svisių (t. pietus) Wharton Way.
Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus.
Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

BALTIC EXPORTING CO.

Siuntiniai į Baltijos kraštus ir Sov. Sąjungą

• Turime įvairių medžiagų ir kitų prekių, tinkamų siuntimui
Darbo valandos: 9 v.r. — 5 v.p.p., šeštadieniais 9 v.r. — 4.30 v.p.p.;
trečiadieniais uždaryta. Birželio, liepos, rugpjūčio mėnesiais — nuo
pirmadienio iki penktadienio 9 v.r. — 5 v.p.p.; šeštadieniais uždaryta.

482 Roncesvalles Ave., Telefonas Savininkai
Toronto, Ont. M6R 2N5 531-3098 S. ir F. Janavičiai

TIM'S AUTO BODY LTD.

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas bei dažymas (bakeoven) ir visi mechaniniai taisymai. Pardudodu varstotus automobilius.

24-28 Howard Park Ave. (arti Dundas St. W.)
Toronto, Ont., M6R 1V5 FILTOS BROS

Telefonai 533-8451, 533-8452

Toronto Prisikėlimo parapijos surengtoje vasaros stovykloje N. Wasagoje per kaukių vakarą. Iš kairės: sėdi dvy-nukės, Kristina Merkytė, Kristina Enskaitytė, Vita Kairytė, Mercedes Žaliauskas Nuotr. Lino Daukšos

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Kanados parlamentas vienbalsiai buvo priėmęs Sovietų Sąjungai skirtą rezoliuciją, smerkiančią P. Korėjos keleivinio lėktuvo sunaikinimą su visais keleiviais, kurių tarpe buvo ir 10 kanadiečių. Ta rezoliucija reikalauja pasiaiškinimo ir kompensacijos žuvusių kanadiečių šeimoms. Parlamento pirmininkė J. Sauve pranešė, kad tą rezoliuciją atsisakė priimti Sovietų Sąjungos ambasados reikalų vedėjas A. Novikovas, nors ji buvo skirta vyriausybei Maskvoje. Tokia A. Novikovo taktika suerzino parlamentarų. Socialistų vadas E. Bradbentas netgi pasiūlė tą rezoliuciją perduoti užsienio reikalų ministeriui A. MacEachenui, kad jis pats ją asmeniškai įteiktų A. Novikovui. Pirm. J. Sauve pasiūlymą atmetė. Esą rezoliucija liečia tik Kanados parlamentą ir Sovietų Sąjungos vyriausybę. Su ja nieko bendro neturi Kanados vyriausybė. Oficialią pastarosios notą A. Novikovas atsisakė priimti rugsėjo 8 d.

Užsienio reikalų ministeris A. MacEachenas, dalyvaujantis Jungtinių Tautų visumos posėdžiui Niujorke, pranešė spaudos atstovams, kad Sovietų Sąjunga pareikalavo kompensacijos iš Kanados už "Aerofloto" lėktuvų skrydžių sustabdymą Montrealin. Tokį raštą Kanados ambasadoriui G. Pearsonui Maskvoje bandė įteikti vienas užsienio reikalų ministerijos pareigūnas, bet tas raštas nebuvo priimtas. Kompensacijos reikalavimas remiamas 1966 m. pasirašyta orinio Kanados ir Sovietų Sąjungos susisiekimo sutartimi.

Žaidime dalyvavo visas Vilnius

Rašo iš Lietuvos apie įtemptą kovą tarp futbolo komandų — "Žalgirio" ir minskiečių "Dinamo" š.m. rugpjūčio 24 d.

Mūsų futbolininkai kol kas penktoje vietoje, bet žaidžia labai gerai. Jie yra vieninteliai, kurie savo aikštėje dar nepralaimėjo nė vienų rungtynių — keturis kartus savo aikštėje sužaidė lygiomis. Rugpjūčio 24 d. jie žaidė su pernykščiais čempionais — Minsko "Dinamo". Tai labai stipri komanda. Ji ir dabar trečioje vietoje. Žmonių priejo pilnas stadionas, o norinčių pakliuti į rungtynes buvo kelis kartus daugiau. Tai ir prasidėjo rungtynės! Visas Vilnius buvo apmirus: kas stadione, kas prie televizijos. Minskiečiai buvo nusiteikę agresyviai, o mūsų sielai stengėsi juo greitį mažinti. Tai vieni, tai kiti prasišverždavo prie priešingų vartų, bet įvarčių nebuvo. Pirmas kėlinys taip ir baigėsi be įvarčių.

Antrame kėlinyje — drama. "Dinamo" surezgė vieną po kitos kėlias atakas ir po kelių minučių įmušė įvartį. Labai stiprus ir taiklus buvo smūgis į viršutinį kampą

(vadinamą "deviatka"). Vartininkas buvo begėjis. Labai gerai pirmą čempionatą ratą žaidė vartininkas Jurkus, bet susižeidė koją. Toliau rungtynėse žaidė Koncevičius. Mūsų kaimynai žaidėjai, pralaidę įvartį, nenusiminė ir visi puolė pirmyn. Viduryje kėlinio besiveržiantį Baranuską baudos aikštėje pagriovė. Teisėjas paskyrė 11 metrų baudinį, ir mūsų kaimynai išlygino 1:1. Dar po kelių minučių Baranuskas įmušė antrą įvartį 2:1 mūsų naudai. Stadionas verda. Mūsų kaimynai pradėjo tempti laiką. Liko penkos minutės. Minskiečiai stengėsi nors išlyginti. Vieno puolimo metu jų vienas žaidėjas nugriuvo. Jis pats nugriuvo, niekas jo negriovė, bet teisėjas paskyrė 11 metrų baudinį į mūsų vartus. Koncevičius išgelbėjo — atmušė ir išplėšė pergale. Koncevičius tapo dienos didvyriu. Iš tiesų! Niekas netikėjo, kad jis galės atlaikyti smūgį. Taip žaidime dalyvavo visas Vilnius.

"TYPE MASTER GRAPHICS"

3317 Bloor Street West, Toronto, Ontario M8X 1E7
Telefonas: 236-1048

* Raidžių rinkimo bendrovė.

* Renka tekstus lietuvių, prancūzų ir anglų kalbomis.
Skambinkite Linai Kuliavienėi arba Vidai Šiaučiuvienei

"OSIRIS"

motelio savininkai J. ir K. Mieželiai
kviečia atsotogautojus prie jūros į St. Petersburg Beach Floridoje.

Kambariai su virtuvėmis ir kitais patogumais.

Rašyti:

Osiris Motel & Apartments,
620 — 68th Avenue,
St. Petersburg Beach, Fla. 33708, USA.

Skambinti tel. (813) 360-6052 arba Toronto 532-4660

Ateitininkų žinios

Koordinacinis Toronto ateitininkų komitetas posėdžiavo rugsėjo 29 d. Buvo aptarta veiklos metų pradžia, numatyta Kūčių data, būtent, gruodžio 11 d., sekančių metų šventė ir apsvarstyti įvairūs veiklos klausimai.

Moksleiviai savo pirmą šių metų susirinkimą turėjo spalio 1 d. ir aptarė metų veiklos planą. Šių metų valdybą sudaro: pirm. D. Čuplinskas, vicepirm. D. Dirmanaitė, koresp. T. Slivinskas, sek. I. Čuplinskaitė, laikraščio red. V. Čuplinskas, išdėstikė — R. Marcinkevičius ir R. Prakapas, fotografas — L. Dauksa. Moksleivius rūpestingai globoja Ž. Vaičiūnienė. Moksleiviai sveikina naujai įsijungusius — R. Čuplinską ir T. Freimaną.

SAS centro valdyba rengia metinį suvažiavimą Dainavoje spalio 21-23 d.d. Mokestis \$35. Visi studentai raginami dalyvauti. L. U.

Skautų veikla

• Romuvos koncertas ir 65 m. lietuvių skautybės paminėjimas įvyks lapkričio 20 d. 3 v.p.p., Toronto Lietuvių Namuose. Koncertą programą atliks solistai ir žodžio menininkai. Šventėje dalyvaus LSS vadovybė ir daug svečių iš arti ir toli. Koncertu-minėjimu rūpinasi specialus komitetas, vadovaujamas St. Kuzmo.

• Rambynio tunt. v.s. L. Kalinauskas po operacijos sveiksta namuose. Jį pavaduoja S. E. Kazakevičius. Tel. 781-7861.

• Spalio 2 d. Lietuvos Kankinių šventovėje "Šatrijos" ir "Rambynio" tuntai organizuoti dalyvavo pamaldose, pradėdami skautiškus naujuosius metus. Visi kviečiami sekti šio skryelio informaciją, kuriose skelbiama visa veikla — sueigos, pasitarimai, šventės.

Č. S.

Sportas Lietuvoje

Auksė Treinytė parsivežė aukso ir sidabro medalius iš Europos šaudymo pirmenybių Bukarešte. Aukso medalį ji laimėjo komandiniame šaudyme pneumatiniiais pistoletais su maskviete T. Turščeva ir M. Dorbančeva iš Šachtų. Individualiame šaudyme A. Treinytė teko sidabro medalis. Europos čempijone tapo rumūnė A. Makova, vienu tašku pralenkusi A. Treinytę.

Kasmet surengiamas tradicinių tapes maratoninis plaukimas per Kuršių marias iš Ventės rago į Nidą. Pirmą kartą plaukikai varžėsi 1978 m., tačiau tik 1982 m. buvo pilnai įveiktas šis nuotolis. Dėl napalančių oro ir vandens sąlygų tenka pasirinkti trumpesnį nuotolį. Šiemet Nidon buvo plaukiama 8,3 km iš Grabšto rago. Dalyvavo šeši plaukikai, savo jėgas Kuršių mariose bandę pirmą kartą. Laimėtoju tapo karinė prievolė atliekantis R. Jasiulevičius. Nidon atplaukęs per 1 val. 41 min. Antruoju buvo D. Tulaba (1 val. 50 min. 45 sek.), trečiuoju — Š. Mažutaitis (1 val. 56 min. 10 sek.). Jiedu yra Kauno kūno kultūros instituto studentai.

Šiemet trečią kartą buvo surengtas taip pat tradicinių tapes maratoninis plaukimas burlentėmis Kuršių mariose: Nida — Ventės ragas — Nida. Dalyviams teko įveikti beveik 25 km nuotolį. Jų eilėse buvo ir svečių iš Estijos, geresnių už Lietuvos buriuotojus. Pirmą vietą užėmė estas T. Sada (1 val. 34 min. 5 sek.), antrą — kaunietis A. Baubonis (1 val. 34 min. 25 sek.), trečią — estas J. Alveras (1 val. 34 min. 55 sek.). Jiems įteikti žurnalo "Nemunas" prizai.

Australijos lietuvių skautų veikėjas Baskys Barkus, lankęsis Toronte ir dalyvavęs sukaktuvinėje skautų stovykloje, laiške "TŽ" redakcijai pranešė laimingai grįžęs Australijon ir ten Sydnejaus tautiečiams papasakojęs savo išspūdzius. Jis reiškia nuoširdžią padėką kanadiečiams už malonų priėmimą, ypač kolegoms agronomams Wasagoje.

• Naujiem skaitytojams "Tėviškės Žiburiai" pirmaisiais metais — tik-tai \$15.

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:	IMA:
8 1/2% už 90 dienų term. indėl.	už asmenines paskolas nuo 12 %
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius	už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
9 % už 1 m. term. indėlius	su nekeičiamu nuošimčiu
9 1/2% už 2 m. term. indėlius	1 metų 10 1/4%
10 % už 3 m. term. indėlius	2 metų 12 %
10 % už pensijų planą	3 metų 13 %
9 % už namų planą	(fixed rate)
8 % už specialią taup. s-tą	su keičiamu nuošimčiu
7 1/2% už taupymo s-tas	1, 2 ar 3 metų 10 1/4%
6 % už čekių s-tas (dep.)	(variable rate)

AKTYVAI virš 35 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju draustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West,

Telefonai: 532-8723

ir 532-1149

Toronto, Ontario

M6P 1A6

Telefonas 489-1543

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5

ALFONSAS GARBENS, savininkas, dirbantis šioje srityje virš 30 metų, sąžiningai patarnaus nekilnojamo turto reikaluose

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6.

Minėto Garbenio sūnus ALFONSAS, jn., specializuojasi nekilnojamo turto (kainavime (Capital Gains), investicijose, mortgičių parūpinime ir kituose nekilnojamos nuosavybės reikaluose

A. E. LEPAGE

Daiva T. Dalinda, B.A.

Kanados didžiausios namų pirkimo ir pardavimo įstaigos atstovė Jums sąžiningai patarnaus!

* Nemokamas namo įkainojimas *

(Istaiga priešais Toronto Lietuvių Namus)

1566 Bloor Street West

Toronto, Ontario M6P 1A4

Tel. 537-3431

Namų 769-9424

AUTOMOTIVE FIBER

AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas — RICHARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

Steve Ignatavičius, B.A., B.PHE, B.Ed.

patarnauja investicijų ir sėrų srityje.

Jis atstovauja bendrovei Housser a. Co. Ltd. (įsteigta 1917 m.), kuri yra narė The Toronto Stock Exchange, The Investment Dealers Association of Canada. Duodama nuolaida už patarnavimą iki 80% T.S.E. ir T.C.O. tranzakcijose.

Skambinkite lietuviškai telefonu 364-0264,

ext. 16 Toronto

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo

Juozas-Eimis Ramas

Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate

Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gėtaro išdirbinių pasirinkimas.

Boikotavo sovietų laivą

Rusų laivas "Novokuibyshevsk", 492 pėdų ilgumo, š. m. rugsėjo 5 d. atplaukė prie Los Angeles su medžio, degtinės ir kitų prekių krūviu.

Rugsėjo 6 d. korejiečiai ir Amerikos baltiečių Lygos žmonės pradėjo demonstruoti Long Beach miesto prekybiniame centre su daug įvairių plakatų, kuriuose smerkė rusus žudikus, kraujo trokščiančius piratus... Demonstracijos persikėlė į uosto rajoną. Uosto rajonas buvo užvertas spygliuotomis vielomis ir saugojamas kelių dešimčių policijos.

2 v.p.p. laivas atplaukė prie uosto, bet vilkikai atsisakė traukti prie rampos. Vakare darbininkų unija nesutiko laivo iškrauti. Darbininkai buvo grasinami baudomis ir prašomi, bet neatsakė. Vis daugiau demonstrantų rinkosi autobusais prie uosto. Jie degino sovietų vėliavas, dainavo ir šūkavo prieš sovietus, primindami jų žiaurumus. Buvo laistoma sovietinė degtinė. Kaikurie restoranai išpylė "stoličnąjį" ant gatvės ir atsi-

sakė daugiau jį pardavinėti. Be korejiečių ir Amerikos baltiečių Lygos žmonių, demonstracijose dalyvavo kai kurie kongresmanai bei augsti Los Angeles miesto pareigūnai. Demonstracijas sekė įvairių Los Angeles bei kitų miestų dienraščių, radijo bei televizijos reporteriai. Visa tai buvo plačiai aprašoma ir rodoma per visą laiką, kol laivas rugsėjo 14 d. išplaukė. Ypač labai daug buvo minimas latvis V. Pavlovskis, baltiečių Lygos pirmininkas, kuris aktyviai prisidėjo prie demonstracijų organizavimo bei vykdyme.

Rugsėjo 14 d. laivas išplaukė iš Los Angeles uosto su neiškrautomis prekėmis su stipria uosto apsauga. Buvo numatyta plaukti į New Orleansą per Panamos kanalą. Susisiekus su New Orleanso darbininkais, paaiškėjo, kad ir ten bus panašiai sutiktas. Tada laivas buvo iškrautas Meksikoje, o prekes atvežtos sunkvežimiais prie JAV sienos, bet dėl muitų ir kitų formalumų (kaip importas iš Meksikos) prekes nebuvo įsileistos į JAV. M.

Trys dienos Egipte

(Atkelta iš 6-to psl.)

mėmis apaugusių vietovių. Kaikur reikėjo palaukti, kol praeis visa banda varomų ožkų. Kitur vėl asiliukai krūvo mis skuba. Turgavietėse — perpjauti arbūzai, slyvų krūvos. Žmonės perka, o pravažiuojantys autovežimiais dulkių debesimis visus apneša.

Šiurpų įspūdį paliko vaizdas žmonių, gyvenančių prie kanalų, prie beveik stovinčių purvinai žalio, dvokiančio vandens. Palyginus su išgarsintomis Brazilijos "favelomis" jose žmonės gyvena kaip "palociuose" — turi šviesą, dujas, vandentiekį.

Gyventojai

Vargo žmogus Kaire gyvena iš juodžemio sukrėstoje lūšnoj, su palmių lapų stogu. Į jį įlenda ne pro duris, bet paliktą angą. Jokių langų. Čia pat jo gyvuliai, asiliukai, vištos, ožkos, žąsys. Jokių išviečių, smarvė baisi. Skalbta drabužius kanalo vandenyje. Savo akimis mačiau, kaip juodai apsitulėjusi moteriškė su ryšuliu rankoje mirkė tuos drabužius purvinaame vandenyje. Tai sostinėje, kuri turi 12 milijonų gyventojų, kur beveik 70% gyventojų serga trachoma ir dar gal tiek, jei ne daugiau, serga baisiaja eksistimoze.

Beraščių — 80%. Ir vis dėlto išlikęs didingo meno ir kultūros palikimas. Vedžiojo mus po visokias "krautuves". Įveda į tokį pusiau lauzą, o viduje akys negali atsigėrėti nuostabiais alebastro dirbiniais, perlamo mozaikų darbais, nuostabiais audiniais — kilimais ir drabužiais. Buvome ir garsioje kvepalų gamykloje. Ten už pusę kainos gali gauti geriausių kvepalų, tokių, kurių ne "duty free" aerouostuose negausi.

Memphis lankydam, matėme tik griuvėsius ir nepaprastą dydžio Ramses II-jo statulą, išsitiesusią visu savo didingumu. Bet tai tik akmuo — guli bejėgis praities atminimas.

Muzėjuose

Antrą dieną lankėme didingą Kairo Tutanchamono muzėjų. Čia vėl turėjome problemų su vadovu, kuris pasisakė, kad jam reikia specialiai sumokėti. Algirdas vėl pasiūšė. Na, šiaip taip susitarėme.

Muzėjų paliko neužmirštą įspūdį. Nors visokie karo "plėšikai" dalį labai brangių turtų pasisavino ir išgabeno į Berlyno Pinekoteką, Paryžiaus Luvrą ir kitur, vis dėlto Egiptas, kaip ir Italija, išsaugojo savo Mikelandžio kūrinius. Egipte yra dar labai daug nuostabių istorinės vertės turtų, kurie ilgiems laikams bylos apie nuostabią žmogaus civilizacijos pažangą, naikinamą karų, godumo ir ambicijų.

Labai idomu buvo susipažinti ir su papiruso muzėjumi. Deja, visų savo įspūdžių suglausti nebepajėgiu. Tai, ką mačiau, praturtino mano vaizduotę. Grįžusi į Tel Avivą, savo draugams turėjau daug ką papasakoti.

Žydams Egiptas nebuvo palankus. Jie jo ir dabar nemėgsta, bet tai jų reikalas. Man Egiptas — muzėjus. Verta lankyti, pamatyti, bet ten ilgiau gyventi nevilioja. Sacharos dykumos yra klaidios — vien smiltynų smiltynai, akmenynai ir nežmoniškas karštis. Ten net palapinėse negali pailsėti.

Statyba Birštone

"Birštone daug kas daroma, daug kas statoma ir dar daugiau numatoma. Ir kas tik čia nenumato, ir kas tik čia nestato. Deja, iki šiol visa tai daroma vien remiantis tolimomis rankomis, mieguistais tempais ir miglotais išpareigojimais. Tad nieko nuostabaus, jog birštoniečių tarpe plinta net tokia, mums, aišku, artimiausioje ateityje neturėsianti realaus pagrindo dainelė:

Vilnius Birštoną mums stato —
Tik to miesto nesimato.
Jei taip ir toliau statys —
Dar labiau nesimats..."

(Šiuota)

Čikagos Lietuvių Operos nariai solistes GINOS ČAPKAUSKIENĖS naujos plokštelės sutiktuose. Iš kairės: Vladas Stropus, sol. Margarita Momkienė, Vacys Momkus, Gina Čapkauskienė, Danutė Stankaitė, valdybos pirmininkas Vytautas Radžius

Grįšime į tradicinę santvarką

Kanados konservatorių partijos vado pareiškimas
Ontario konservatorių studijų dienose

Rugsėjo 22-24 d.d. Ontario konservatorių partija surengė studijų dienas Toronto "Constellation" viešbutyje.

Naujojo Kanados konservatorių partijos vado ir jo žmonos pagerbtuvės įvyko puošnioje puotų salėje penktadienio vakarą. Į pagerbtuves įvedu atvyko kartu su Ontario premjeru Bill Davis ir jo žmona. Tai jis nebuvo padaręs buvusiam vadui J. Clarkui. Premjeras pristatė Brian Mulroney kaip būsimą Kanados ministrą pirmininką.

Pats B. Mulroney pasakė ilgą kalbą, paliesdamas eilę visai Kanadai bendrų klausimų. "Liberalai ir socialistai, — sakė jis, — nukreipė Kanadą į perdidelį socializmą, tuo išbaudydami kapitalą. Šiam išsekus, pradėjo užsidarinėti fabrikai, ypač vidutiniai ir mažesnieji, pakilo bedarbių skaičius. Mes grįšime į tradicinę Kanadą, kuri buvo galimybių ir vilčių šalis. Atstatysime gerus santykius su JAV-bėmis. Tautybų atžvilgiu palaikysime gerus santykius tarp anglų ir prancūzų, lygion pozicijon pastatysime ir etnines grupes, kurios savo kultūra Kanadai daug davė".

Studijų dienų rezultatai taip susumuoti.

1. Reikia gelbėti ūkininkus, kurie gerais laikais buvo per daug išsiplėtę, prisipirkę skolon mašinų. Priemonės: suor-

ganizuoti ilgalaikes paskolas kiek galint mažesniu nuosimėčiu, sumažinti elektros kainą, pakelti gaminių kainas, atgrasinti ūkininkus nuo visų pardavinėjimo spekuliacinėmis kainomis.

2. Darbo srityje daug kas priklauso ne tik nuo darbininkų, bet ir nuo darbdavių atstovų. Daugelyje mažesnių fabriku tokių gerai paruoštų atstovų yra didelis trūkumas. Pabrėžta, kad dar vis trūksta įvairių sričių specialistų, kuriuos reikia importuoti. Reikia rūpintis specialistų paruošimu nuo pat gimnazijos suolo.

3. Išlaikyti konkurenciją su kitais kraštais, pabrėžiant gaminių kokybės pakėlimą, eksporto galimybių praplėtimą. Tam reikia valdžios finansinės paramos. Plėsti akciją, kad kanadiečiai pirktų daugiau Kanados gaminių.

4. Konstatuota, kad keičiasi visuomenė ypač dviejose srityse: labai padidėjo pensininkų skaičius ir sustiprėjo moterų noras dirbti už šeimos ribų. Tai sudaro sunkias problemas: kas globoš senelius ir kas augins vaikus? Senelių globėjus ir vaikų augintojus reikia paremti valdžios pašalpomis arba mokesčių lengvatomis.

Etninės spaudos atstovai buvo rengę gerai priimti, o mūsų Tautos Fondo atstovas ta proga įteikė p.p. Mulroniams knygą "Soviet Genocide in Lithuania". A.R.

Toronto miestas

ATMATŲ IŠVEŽIMO TVARKARAŠTIS

1983 m. spalio 10, pirmadienį —
Padėkos Diena

1983 m. spalio 10, pirmadienį, nebus atmatų išvežimo.

Reguliarus pirmadienio (spalio 10) atmatų išvežimas bus atliktas antradienį — spalio 11.

Reguliarus antradienio (spalio 11) atmatų išvežimas bus atliktas trečiadienį — spalio 12.

Spalio 12, trečiadienį, nebus išvežami laikraščiai ir sunkūs daiktai.

Palaikykite laikraščius ir sunkius daiktus spalio 19, trečiadienio, išvežimui.

PASTABA. Toronte yra 17 stiklinių ir metalinių indų perdavimo sandėlių. Liepos mėnesį buvo surinkta 251 tonos laikraščių, 41 tonos stiklų ir 5 tonos skardinių dėžučių. Smulkesnių informacijų teirautis telefonu 947-7742.

R. M. BRENNER, P. Eng., F.I.C.E.
Toronto miesto viešųjų darbų viršininkas

Ekskursija į Romą

1984 m. kovo 1-10 dienomis

Kaina — \$1.164.50 (kanadiškais).

Šv. Kazimiero metų proga Romoje Šv. Petro bazilikoje Šv. Tėvas atnašaus Mišias kovo 4 dieną. Toronto lietuviai klierikai aprodys Romos išmybes. Viešbutis — "Villa Lituania" su pusryčiais ir pietumis. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ir telefonu.

V. BAČENAS
All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

TORONTO

A. a. Stasio Gaidelio atminimui vietoje gėlių E. Rasokienė "T. Žiburiams" aukkojo \$20.

Solistės Dana Stankaitytė, sopranas iš Čikagos, ir Slava Ziemelytė, kontraltas iš Toronto, rengiasi įdainuoti plokštelę klasikinių duetų, sukurtų lietuvių ir kitatautių kompozitorių.

Onutei ir Jonui Ažubaliams, būsrys draugų surengė 20-ties metų vedybinės sukakties staigmeną — pobuvį 1983.IX. 18. Dr. K. Liutkus, įteikdamas naują visų dovaną, palinkėjo dar daug sukaktių atšvęsti. Sūnus Jonas su Linu ir krikšto dukros bei sūnus įteikė atskiras dovanas.

Toronto lietuvių pensininkų klubo valdybos nariai pagelbėjo naujiems pensininkų namų gyventojams sudarinėti nuomos sutartis. 58 butai, kurie gauna valdžios pagiginimą, jau užimti. Visi kiti butai nuomuojami pilna kaina. Šią savaitę tęsiamas nuomos sutarčių sudarymas. Iš 116 butų dar yra neišnuomuoti 20. Jie nuomuojami visiems, kurie neturi vaikų.

Pensininkų rūmai jau papuošti nerūdijančio plieno Gedimino stulpais. Juos nemokamai pagamino Jonas Vėgelis buvusioje darbovietėje. V.M.

"The Toronto Sun" 1983.IX.16 išspausdino stud. E. Putrimo laišką ryšium su Korėjos lėktuvo nušovimu. Sovietinių lėktuvų ir ekonominio boikoto esą neužtenka — reikia atskleisti pasauliui tai, ką sovietai slepia, būtent, Baltijos — valstybių okupaciją, daugybės jų gyventojų sunaikinimą, religijos persekiojimą ypač Lietuvoje. Helsinkio akto nepaisymą. Dienraščio redakcija pridėjo pastabą, liečiančią sutartis ir sovietus: jos esančios nevertos nė popieriaus, ant kurio surašytos.

Toronto priemiestyje Etobicoke veikia kanadiečių meno draugija "Arts Etobicoke", kuriai priklauso 55 nariai, jų tarpe ir Vanda Kralikauskienė-Ivaškevičiūtė. Mėnraštys "Newsletter" seniau buvo rašyta apie jos tapybą, o š.m. rugsėjo laidoje išspausdinta informacija apie jos knygelę "Motinai ir tėvai", kurios tekstas parašytas kaligrafiškai. Knygelė gražiai išleista autorės lėšomis.

Latvių pensininkų namai "Kristus Darzs" (Kristaus daržas) jau galutinai suplanuoti ir netrukus bus pradėta statyba Woodbridge vietovėje, kur L. ir V. Kinstleriai padovanojo 4 hektarų sklypą. Projekto iniciatorius — Latvijos konsulas dr. E. Upenieks. Laukiama paskolos iš CMHC. Pastato kaina — \$4.5 milijono. Daugiau kaip pusė lėšų ateina iš privačių asmenų. Pastate numatyta 100 kambarių. Kanadoje latvių esama apie 20.000, Toronte — 12.000, pensininkų — 4.000. Į būsimus pensininkų namus bus priimami ne tik latviai, bet ir kitų tautybių asmenys.

Visais kelionių
reikalais kreiptis:
V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

Aukojo "Tėviškes Žiburiams"

\$265: E. M. Leščinskai ir jų draugai; \$70: Stasė Prekerienė; \$55: Zenonas Tumosa; \$50: R. Stepulaitis, dr. Paulius ir Slava Vytes; \$40: Antanas Bekintis; \$25: Adele Stulgienė, Vytautas Martinaitis; \$20: P. Balsas, V. Dauginis, Pranas Sukevičius; \$15: Vytautas Adomaitis, Ursulė Matis; \$11: Vytas Bušmanas; \$10: Helen Stasevičius, Pr. Vėžauskas, J. Pargauskas; \$5: K. Beniušis, Romualdas Isdūnis, B. Naujalis, Vytas A. Radzius, Juozas Belazaras, P. Laurinavičius, Marija Gudienė; \$4: Vilhelmina Genys.

\$3: Jonas Daugėla, A. Zigaitis, Stasys Briedelis, Jonas Lietuvninkas, Justinas Prasauskas, Klemas Jurgelis, V. Civiškas, Stasys Mincaika, Jurgis Pyragas, V. Skirgaila, Leonas Krajauskas, Jonas Vaidotas, Juozas Milius, Vytas Krauskas, Irena Vasiliauskienė, Petras Simanuskas, Albertas Misiūnas, Juozas Lekas, G. Ladučaitė, Juozas Jankaitis, Jadvyga Mardosienė, Stasys Naumus, Antanas Janušonis, Jurgis Gylis, Juozas Erslovas, J. Asmenavičienė, V. Goteitas, U. Opanavičienė, Vida ir Gediminas Bučmė, Tadas Januškevičius, P. Petrauskas, Teklė Bardauskienė, J. Kudaba, Petras Salkūnas, P. Liaukėvičius, A. Dovydaitis.

\$1: U. Matis, A. Balsys, U. Matis, E. Vaičiulienė, I. Kandrotas, A. Mašalienė, M. Raskauskienė, Ignas Pakarna, Albinas Radžiūnas, B. Čirūnienė, V. Erslovas. Remėjo prenumeratą atsiuntė: \$35: Lydija Vaitonis; \$30: Antanas Baltrušas, H. Gelažnikas, M. Bagdonienė.

\$25: Stasys Pociulis, Adele Stulgienė, dr. J. S. Zmuidzinaitis, Antanas Lukas, E. Lorenz (Mrs.), J. A. Stonkus, Vita Lapaitienė, Valentinėjus Jasiulionis, Algimantas A. Jurkštas, Halifax Designer Homes, Inc., kun. prof. dr. P. Ragažinskas, Marija Čėsnienė, G. Miglinienė, Zenonas Tumosa, Janina Vitkunienė, O. Spidell (Mrs.), Alfredas Virkutis, Julius Puodžiukas, Tevai pranciškonai (Brooklyn), Apolinaras Sakus, Jonas Januškevičius, Dainora Juozapavičiūtė, Adolfas Ilmonis, Eed. Kondratas, kun. Justina Bertasius, Dana Mitkienė, K. Bubliauskienė, Justinas Dobila, Povilas Adomaitis, Vacys Kuprys, dr. J. Gutauskas, Zenonas Danilevičius, Juozas Zadeikis, Vida Maier (Mrs.), Vacys Urbonas, Edward Siman, Andrius Gaputis, Romas Duda, St. Gailevičius, Bronius Andrašius, Antanas Balkojis, Stepas Ignatavičius, Vladas Simonaitis, Ipolitas Tauteras, Algirdas Arelis, M. Calwait (Mrs.), Česlovas Jonys, Jonas A. Čepukas, Vytautas Adomonis, Viktoras Gražulis, Sofija Tumosiene, Vytautas Martinaitis.

Už dvejus metus po \$25 rėmėjo prenumeratą atsiuntė: Juozas Rukšys, Gailutė Šmitienė, Jonas Banylis.

Nuoširdus ačiū visiems už paramą lietuviškai spaudai.

Pajieškojimas

Eugenijus Jakimavičius, gyvenantis 232040 Vilnius, Tverčiaus g-vė 16-11, ieško pusbrolių Romualdo Viskanto, Zigmanto Viskanto ir motinos giminačio Kazimiero Račino.

A. E. LePAGE
REAL ESTATE SERVICES

PERKATE
AR
PARDUODATE NAMUS?
SKAMBINKITE
BIRUTEI GRIGAITYTEI-SPUDIENEI

3630 Lawrence Ave. East 431-5462
Scarborough, Ont. M1G 1P6 445-9469

A & L Windows
Savininkai — Algis ir Lenis Žilvyčiai

Esamus langus pakeičiame aliuminiais (thermal) langais dvigubo ar trigubo stiklo. Taip pat įdedame aliumines duris 2" ir aliuminius išorinius langus (storm windows) (vairios rūšies ir spalvos, pagamintus pagal užsakymą. **Nemokamas įkainojimas.**
Lietuviams 10% nuolaida Skambinti telefonu
(416) 545-6556 Hamiltone,
Toronte ir apylinkėse

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303 Telefonai:
Toronto, Ontario M6S 4W3 įstaigos (416) 762-7393
Bloor ir Jane gatvių kampas namų 233-0303

Advokatas
PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200 Telefonai:
prie Royal York įstaigos (416) 231-4138
Toronto, Ontario M8X 1C5 namų 848-0234

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226
3830 B Bloor Street West • Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DRESERIS ir A. MIKŠIENE
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r.-12 v.p.p.,
Narys "Better Business" Biuro

INSURANCE * Namų — Gyvybės
* Automobilių
* Komerčiniai

533-1121 Walter Dauginis 822-8480
Insurance Agency Ltd.

1613 Bloor Street West • Toronto • Ontario

FRANK BARAUSKAS LTD., REALTOR
3828 BLOOR ST. W., ISLINGTON, ONTARIO M9B 1K8
NAUJAS TELEFONAS: (416) 232-1111

* nuosavybių įvertinimas
* priežiūra ligos ar nelaimių atveju
* palikimų nuosavybių tvarkymas
* patarimai perkant ar parduodant

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE
BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

TORONTONT

Anapilio žinios

— Spalio 2, sekmadienį, 11 v.r. pamaldose organizuoti dalyvavo "Satrijos" ir "Rambynio" skautų tūntai. Po pamaldų jie turėjo sueigą didžiojoje Anapilio salėje naujų veiklos metų progą.

— Metinė parapijos vakarienė — lapkričio 13, sekmadienį, 5 v.p.p., Anapilio salėje.

— Mišios Wasagoje Padėkos savaitgalio proga bus laikomos spalio 9, sekmadienį, 10 v.r. Gerjo Ganytojo koplyčioje.

— Daug parapijiečių pasirašė lapelius, protestuojančius prieš negimusius kūdikių žudymą. Tuo būdu jie parėmė kanadiečių sąūdą už gyvybę. Keletas parapijiečių dalyvavo demonstracijoje Toronte prieš negimusius žudymą.

— Šventovei vitražą paaukojo Pr. ir Z. Linkevičiai. Parapijos skoloms mokėti paaukojo \$100 — J. A. Kuncaičiai ir H. I. Petkai. Kanados vyskupų misijoms papildomai gauta \$50.

— Mišios spalio 9, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Praną Vorininkaitį, 11 v.r. — už a.a. Joną Žeką ir Jurgį Dementavičių; Wasagoje 10 v.r. — už Augaičių ir Kausteklių mirusius.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos spalio 9 d., 12 v. bus Redeemer Lutheran Church, Wellington Cres., London, Ont. Kanados Lietuvių Dienų proga jas laikys kun. A. Žilinskas. Pamaldų mūsų šventovėje nebus.

— Pamaldos spalio 16, sekmadienį, 11.15 v.r. bus su šv. Komunija. Tai pjūties ir padėkos šventė. Pamaldas laikys kun. P. Dilys, giedos choras. Po pamaldų — tradiciniai moterų draugijos pietūs L. Namuose. J. Adomavičienė kalbės apie M. Lietuvos patriarchą Martyną Jankų. Moterų draugija kviečia visus dalyvauti.

— Kun. P. Dilys grįš spalio 12 d. Pastoraciniais reikalais prašoma kreiptis į parapijos sekr. M. Dambarienei tel. 536-1433.

— Kun. P. Dilys spalio 23, sekmadienį, laikys lietuviams evangelikams pamaldas Montrealyje.

— Šv. Rašto apmąstymai — spalio 13, 20 ir 27 d., 7 v.v., šventovės salėje.

— Susituokė E. Stėponas su J. C. Bartnicki, St. Mary's R. C. šventovėje.

— "Halloween Night" vakaras jaunimui — spalio 22 d., 7.30 v.v., pas E. ir M. Bumeisterius (418 Temagami Cres., Mississauga). Dėl informacijų skambinti K. Dambaraitei 536-1433 arba I. Sturmienei 274-3529.

— PARDUODAMAS pelningas namas arti Lietuvių Namų. Skambinti tel. 762-9564 Toronte.

JAU 20 METU veikia natūralaus gydymo klinika, kurioje su mediciniškai ir pooperacine problema daugybė žmonių pasveiko arba rado pagerėjimą. B. NAUJALIS

— Mass. Ther. N.D.R.N.A. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5. Tel. 533-8008.

ISNUOMOJAMAS antrame aukšte butas iš dviejų kambarių ir virtuvės. Yra garažas. Tinkamas vienam ar dviem žmonėms. Netoli Prisikėlimo šventovės. Skambinti tel. 536-9785 Toronte.

DEMESIO! MIAMI BEACH, FLORIDOJE, netoli jūros išnuomojamas privatus kambarys su visais patogumais. Skambinti vakarais tel. 625-3632 Toronte arba nuo spalio 1 d. iki sausio 30 d. tel. 1-305-861-2161 Floridoje.

KURKIME TIK LIETUVIŠKAS SEIMAS. "Piršlys Vytėnis" jums padės surasti gyvenimo draugą visuose pasaulio žemynuose. Rašdami Vytėniui, pridėkite adresą su slapyvardžiu ar pavarde, trumpa su biografija, amžiu ir pažymėkite ko pageidaujate. Susirašijimo išlaidoms pridėkite auką. Adresas: "Vytėnis", P. O. Box 4861, Melbourne 3001, Vic., Australia.

K. CIBAS atlieka visus stalius darbus, taiso senus ir stato naujus namus už prieinamą kainą. Skambinti 534-3882 Toronte.

PARDUODAMAS BUTAS iš trijų didelių miegamųjų ir pusantros prausyklos ramiame pastate. Arti gero susisiekimo ir prekybos 427-to vieškelio ir Bloor gatvės raijone. Kaina — \$59.500. Skambinti tel. 622-4359 arba 622-3452 Toronte.

MIKOLAINIS VALTERIS atlieka stalius, plytelių dėjimą, vonių, tualetų ir prausyklų įrengimo darbus už prieinamą kainą. Skambinti 769-5024, Toronte.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras, vadovaujamas D. Viskontienės. Ateityje jis giedos kiekvieno mėnesio pirmą sekmadienį.

— Spalio mėnesio mūsų šventovės Rožinis kalbamas prieš 8 v. Mišias šioadieniais, o sekmadieniais prieš 8.30 v. ir 11.30 v. Mišias.

— Mišioms šeimoms Mišios anglų kalba laikomos mūsų šventovėje kiekvieną sekmadienį 9.30 v.r.

— Šv. Pranciškaus Asyžiečio šventė — spalio 4 d., tretininkų Mišios — spalio 6 d., 10 v.r.

— Šis penktadienis — mėnesio pirmasis. Šv. valanda ir Mišios 7 v.v.

— Kun. A. Grauslys, kuris per visą vasarą sake sekmadienių pamokslus, išvyksta į Montrealį. Paskutinį kartą sakys pamokslus spalio 16 d. Tą sekmadienį, 4 v.p.p., kun. A. Grauslys praves pokalbį įvairiom temom naujos knygos išleidimo ir jo atsiviekinimo proga.

— Pakrikštija: Romualdas-Lionginas, Dalius ir Romualdo Juknevičių sūnus; Krystle-Tara, Elzbieta ir Alekso Grigonių duktė.

— Parapijos tarybos labdaros sekcija prašo atvežti į parapijos patalpas vartotus ir svarius drabužius, tinkamus siųsti į Suvalkų trikampį. Sekcija dėkinga J. V. Gustainiui už \$100 auką persiuntimo išlaidoms.

— Parapijai aukojo: A. Gaide-lienė \$200, B. S. Ulozai \$50. Parapijos leidžiamos II laidos knygos "Jieskau Tavo veido" mecenatais tapo V. Sinkevičius su \$100, A. Gaide-lienė — su \$100. Knygos autorius — kun. A. Grauslys. Knyga leidžiama parapijos 30-mečiui ir Šv. Kazimiero metų proga. Mecenatai bus įrašyti į knygą.

— Mišios spalio 9, sekmadienį, 8.30 v.r. — už seselę Elzbieta-Paulę Grycevičiūtę, 9.30 — už Oną ir Mykolą Garbalius, 10.15 v.r. — už Mariją Danilevičienę, 11.30 v.r. — už žuvusius, mirusius ir nukentėjusius Vilniaus krašto lietuvių, 7 v.v. — už Mariją, Oną ir Juozą Jonušus.

Lietuvių Namų žinios

— Spalio 2 d. LN kultūrinės komisijos rengta paskaita "Autovežimui drauda ir vairuotojų teisės" buvo labai gerai įvertinta daugumos atsilankiusių klausytojų. V. Dauginio ir adv. A. Pacevičiaus paruoštos informacijos būtų naudingos plačiai lietuviškai visuomenei.

— Spalio 16 d., 1 v.p.p., šaukiamas informacinis, visuotinis LN Moterų Būrelio narių susirinkimas. Bus ir vaišės. Laukiamos naujos narės.

— Rysium su LN valdybos potvarkiais LN bingo aptarnavimui reikia daugiau savanorių-darbuotojų. Suinteresuoti prašomi užpildyti pareiškimus, kuriuos galima gauti LN arba LN bingo raštinėje.

— LN valdyba nutarė Toronte Lietuvių Peninginkų Klubui pakuoti \$10.000 ir paskolinti \$15.000 pensininkų naujų namų "Vilnius Manor" komercinės dalies užbaigimui.

— Per pastaruosius du savaitgalius LN svečių knygoje pasirašė: H. Šalčiūnas iš Montrelio, B. Raila iš Los Angeles, S. Hopkins iš Kalgario, E. Urbaitis iš Niujorko, S. Šakys iš New Jersey.

— Buvęs konservatorių partijos atstovas daugiakultūriams reikalams Steve Paproski naujojo partijos vado B. Mulronio numatytas kitiems uždaviniams. Jo vieton paskirtas Jack Murtas. Jo adresas: Room 363 West Block, House of Commons, Ottawa, Ont. U1A 0A6.

FLORIDOJE, gražioje St. Petersburg Beach vietoje, netoli jūros, išnuomojamas 5 kambarių butas su baldais (šildymas, vėsinimas, televizija) nuo lapkričio pirmos dienos metams ar sezonui. Teirautis telefonu (312) 652-8747 po 5 val. vakaro arba laišku, rašant V. L. 2102 S. 50 Ave., Cicero IL 60650, USA.

LIETUVIŠKA gėlių krautuvė

savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. Įvairnioms progoms skambinti "Petals Florist" tel. 769-5009. Adresas: 710 Annette St., Toronto, Ont., vienas blokas ir rytus nuo Jane St. Pristatymas ir ligoninės, laidotuvių namų ir t.t. Savininkė yra prityrusi vestuvių gėlių tvarkymo srityje.

CANDLELIGHT CATERERS

SAVININKAI J. S. BUBŪLIAI. Baliai, vestuvės, sužadėtuves, parengimai namuose ir įstaigose. Skambinti pirmadieniais, antradieniais, trečiadieniais ir vakarais po 9 v. v. tel. 667-8260 arba 667-8280 Toronte.

Toronto "Gintaro" ansamblio tėvų komitetas
maloniai kviečia jus atsilankyti į

MADŲ PARODA

"APLINK PASAULI"

spalio 16, sekmadienį, 4.30 v.p.p.,
Toronto Lietuvių Namuose

Kava, pyragai, loterija, laimingas įėjimo bilietas
Auka \$5.00 Dėl bilietų skambinti ponai Vingelienei 536-1785

Nekaltai Pradėtosios Marijos seserų vienuolijos
Toronto skyriaus ir jo rėmėjų rengiama

METINĖ ŠVENTĖ

bus š.m. lapkričio 6, sekmadienį, 4 v.p.p.,
Prisikėlimo parapijos salėje.

Programoje: seselės Onos Mikalaitės paskaita
smuikininkės Kristina ir Ilona Kuprevičiūtės iš Klevelando vakarienė

Bilietai gaunami abiejose lietuvių katalikų parapijose

Lietuvių Katalikų Moterų organizuotos veiklos metų minėjimas

spalio 22, šeštadienį, 5 v.p.p.,
Toronto Prisikėlimo parapijos salėje

Akademine dalyje kalbės sesuo Augusta ir dr. A. Janačienė,
meninę programą atliks "Volungės" choras.

Vakariene. Įėjimas — \$14.00
Rengėjos: KLKMD centro valdyba ir Pasaulio LKM Organizacijų Sąjunga

Toronto Lietuvių Namuose, Vytauto Didžiojo menėje, 1983 m. spalio 22, šeštadienį, rengiamas

KONCERTAS - FILIUS

Programoje: "Kalev" — estų 10 mergaičių ritminės gimnastikos grupė. Naujas Toronto dainos vienetas "Rūtėlės" ir sol. Ed. Punkris atliks liaudies ir populiarias dainas. Šokiams gros 6 asmenų orkestras "Malūnas", dalyvaujant jų solistams. Vadovas — Ch. Goudy.

Salė atidaroma ir kokiečiai — 6.30 v.v. Koncertas — 7.30 v.v. Veiks maisto bufetas. Bus turtinga loterija. Bilietai — \$6.00 asmeniui; \$5.00 — studentams ir pensininkams. Platina V. Kulnys tel. 769-1266. Iš anksto užsakant stalus, duodama nuolaida.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.
Rengia LN Vyrų Būrelis

Kanados Lietuvių Jaunimo Sąjungos tarybos suvažiavimas

įvyks 1983 m. lapkričio 18-20 dienomis
Prisikėlimo parapijos patalpose
1011 College St. W., Toronto, Ontario

PROGRAMA:

Lapkričio 18, penktadienį, 7.30 valandą vakaro

MIMIKOS VAKARONĖ

(mimikas Paulius Rajeckas, kuris pasirodė V Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongrese, atliks "MIME X 2", cepelinų vakarienė. Kaina — \$10. Vakaronę ruošia Prisikėlimo parapijos jaunų šeimų sekcija.

Lapkričio 19, šeštadienį, 9 v.r. KLJS tarybos suvažiavimas; 8.30 v. v. — Kalvelio subatėlė. (jaunimo šokiai).

Lapkričio 20, sekmadienį, 10.15 v.r. Mišios, 11.30 v.r. VPLJK-so apibūdinimas visuomenei

Kviečiame visą jaunimą dalyvauti!
Dėl informacijos prašome skambinti
Nijolei Vytaitei (416) 769-4085.

Iki pasimatymo! KLJS valdyba

MONTREALQUE

Antanas Gaurys atšventė savo 75-tąjį gimtadienį giminių ir artimųjų tarpe. Jis su šeima gyvena Rawdon mieste, Kvebeke. Nemaža dalis svečių buvo atvykę iš Montrelio.

Ignas Petrauskas atšventė 80-jį gimtadienį. Jam ta proga buvo surengtas pobūvis AV parapijos salėje. Dalyvavo 80 svečių; dalis buvo atvykusių ir iš Toronto. Sukurtininkas yra narys kelių organizacijų, tačiau daugiausia veikia LK Mindaugo šaulių kuopoje.

I Tautodailės Instituto metinį narių suvažiavimą pas dail. A. A. Tamošaičius Kingstone buvo nuvykę — B. S. Staškevičiai, A. M. Joneliai ir E. Kerbelienė. Danutė Staškevičienė. Pastaroji yra Tau-

todailės Instituto narė, o kiti dalyvavo kaip svečiai.

Mirties metinių poga už a. a. Gražina Žurkevičienę buvo atlaikytos Mišios AV šventovėje. Po jų velionės vyras Jonas Žurkevičius ir trys dukterys nuvyko į Šv. Jono lietuvių kapines, Mississaugoje, Ont., kur dalyvavo velionės paminklo pašventinime.

Julija ir Petras Adamoniai su dukra buvo išvykę į Torontą kur dalyvavo savo bičiulio a.a. St. Gaide-lio laidotuves.

Spalio mėnesį N. Pr. Marijos seserų koplyčioje bus kalbamas Rožinis vakaras 6.30 v. Kviečiami dalyvauti visi ir skirti savo maldas už persekiojamus tikinčiuosius tėvynėje. N. B.

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C.I.B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8. Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:		DUODA PASKOLAS:
certifikatus 1 m.	9.5 %	Nekilnojamo turto,
Terminuotus indėlius:		asmenines ir prekybines.
1 metų	9 %	Paskolos mirties atveju
180 – 364 d.	8.25%	draudžiamos iki \$10,000
30 – 179 d.	7.75%	
Trumpalaikiai indėliai		
\$20,000 ar daugiau		
Taupomosios sąskaitos:		
specialios	7.25%	
su drauda	7 %	
Čekių sąskaitos:	5 %	

VISI PATARNAVIMAI NEMOKAMI

1475 De Seve	3907A Rosemont
Pirm. antr. treč.	9.00 – 3.00
Ketvirtadieniais	12.00 – 8.00
Pentadieniais	10.00 – 6.00

Sekmadieniais nuo spalio 15 iki gegužės 15
1475 De Seve ir Šv. Kazimiero par. salėje: 10.30 – 12.30

Demonstracijoje Toronte prieš negimusius kūdikių žudymą spalio 1 d. dalyvavo per 20.000 kanadiečių. Jų eilėse buvo ir lietuvių, bet jų skaičius nežinomas.

Rašytojas ir žurnalistas Bronys Raila su p. Railiene iš Los Angeles keletą dienų viešėjo Toronte, skaitė paskaitą apie Vaidantą, pademonstravo porą įrengtuotų savo kalbų į Lietuvą, kaip kurias paliko vietinei lietuvių radijo programai, aplankė lietuvių institucijas ir savo pažįstamus.

Lydimas Aug. Kuolo, lankėsi ir "TŽ", kur papasakojo apie savo veiklą bei keliones. Kadangi išėjo dvi jo naujos knygos "Raibos agavos" ir "Kitos Lietuvos ilgesys", rūpinasi jų paskleidimu visuomenėje. Tuo tikslu aplankė keletą lietuvių gyvenviečių. Apgailestavo, kad jo knygų leidėjai laiku nepristatė jų į anksto suplanuotas leidinių sutiktuves. Sakė daug laiko skiria skaitymui sovietinės spaudos ir paruošimui kalbų "Laisvės radijui" Europoje, rengiaisi rašyti savo atsiminimus, kuriems medžiagą jau surinkęs.

Literatūrinę popietę spalio 2 d. Prisikėlimo par. salėje surengė KLK Moterų Dr-jos Prisikėlimo skyrius. Dalyvavo rašytojos bei poetės: Nijolė Jankutė, Ona Mikalaitė, Dangolė Sadūnaitė, Julija Švabaitė-Gylienė. Jos skaitė savo kūrybą. Kitų moterų rašytojų kūrybą skaitė O. Mikalaitė, L. Nakrošienė, R. Sakalaitė-Jonaitienė. Popietėje, trukusioje daugiau kaip dvi valandas, dalyvavo apie 200 klausytojų. Scena buvo originaliai paruošta bei papuošta. Pranešėjos pareigas sklandžiai atliko N. Jankutė. Po programos autorės pasirašinėjo nupirktas knygas, o rengėjos vaishno gausius dalyvius kava bei skanėstais. Pelnas paskirtas religinei Lietuvos šalpai. Platesnis aprašymas — kitame "TŽ" nr.

A. a. Eugenijus Starkutis, 37 m. amžiaus, mirė tėvų namuose naktį iš spalio 2 į 3 d. Buvo pašarvotas Turnerio-Porterio laidotuvių namuose. Laidotuvės — spalio 5, trečiadienį, 10 v.r., iš Prisikėlimo šventovės lietuvių kapinėse.

Naujus veiklos metus spalio 2 d. pradėjo ir KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių par. skyrius specialiu susirinkimu Anapilio Parodų salėje. Susirinkimą pradėjo pirm. G. Trinkelienė, pakviesdama dijakoną K. Kaknevičių sukalbėti maldą. Kadangi 1983 metai yra skirti "Aušrai", paskaitai ta tema pirmininkė pakvietė kun. Pr. Gaidą, "TŽ" redaktorių. Jis pateikė pagrindinius faktus apie šimtmetį Basanavičiaus "Aušrą" ir pabrėžė jos ateities viziją. Išsiaiškinus kilusius klausimus, pirmininkė pranešė apie numatytus renginius, kvietė juose dalyvauti ir pakvietė dalyves bei dalyvių pasistiprinti suneštinėmis vaišėmis.

"Paramos" valdyba nutarė vėl sumažinti kilnojamas palūkanas už namų paskolas ligi 10.25%. Tai puse nuošimčio mažiau nei dabar ima bankai. Tai palengvinimas "Paramos" nariams, ypač jaunoms šeimoms, kurios įsigijo namus, skolinamosi iš "Paramos". Be to, "Parama" moka daug augštesnes palūkanas už registruotus pensijų planus (RRSP) šiuo metu 10%. V.A.

K. Jokubynas, dirbantis radijo tarnyboje Europoje, šios vasaros atostogas praleido Kanadoje ir JAV-se. Lydimas savo brolio, gyvenančio Hamiltone, aplankė "TŽ".

Svečiai. "TŽ" aplankė Morta ir Ričardas Vanagaičiai iš Kalgario, Emilija Izokaitytė-Wszolek iš Denverio, JAV, lydimi torontiečių Idos ir Valterio Drešerių, kurių sūnus "Atžalyno" šokėjas Ričardas Drešeris susituokė su Rima Petkute. Jų vestuvės dalyvavo 340 asmenų.